

IOV

Introducere

„Este prima si cea mai veche formulare a eternei probleme: destinul omului si modul in care Se poarta Dumnezeu cu el aici pe pamant... Durerea sublima, reconcilierea sublima; cea mai straveche melodie corală ce picura din inima omenirii - atât de dulce, atât de mdreata; ca o noapte calda in miez de vara, aidoma lumii cu marile si astrii sail Nu cred sa mai fie, in Biblie ori in orice altă scriere, o opera care să-i egaleze mdiestria literara.“

- Thomas Carlyle

I. Locul unic in Canon

În este singura carte de acest fel din tot Cuvantul lui Dumnezeu: un dialog dramatic, de proporții, redat în versuri, inserat asemenea unui diamant cu multe fete, între un prolog și un epilog ce sunt redactate în proză. Initial cartea a fost scrisă, în limba ebraica, aproape integral în versuri, cu excepția capitolelor 1, 2, 32:1-6 și 42:7-17. Samuel Ridout comentează pe marginea locului pe care îl ocupă în Sfanta Scriptură:

Judecând după dimensiunile ei și dintr-o scurtă privire asupra conținutului, ne dam imediat seama că avem în cartea învățătură un fragment foarte important din Cuvantul lui Dumnezeu. și totuși că de neglijat este, de către cei mai mulți, aceasta parte însemnată a Bibliei! O familiarizare căt de căt aprofundată cu conținutul ei constituie mai degrabă excepția, decât regula.¹

Maiestuozitatea limbajului este recunoscută chiar (ba uneori în mod special) de către necredincioși. Desigur, rationalistii nu își lipesc nici în cazul acestei cărți de teoriile lor privitoare la „surse,” „o”edactari,” și „interpolări” - că de obicei, nefiind în stare să dea în vîlă absolut nici un manuscris în sprijinul teoriilor lor distinctive.

Marele Reformator Martin Luther, el însuși fiind un talentat scriitor și traducător, a afirmat că învățătură este „mai sublimă și mai magnifică decât orice altă carte din Scriptură.” Alfred Lord Tennyson, care, în calitatea de poet laureat al Angliei a fost în

mod cert în măsură să emite judecăți de valoare asupra poeziei, a calificat cartea învățătură „cel mai sublim poem din literatură antică sau modernă.”

În lumina stilului ei elevat și a spiritului patrunzător de analiză a condiției umane, nu e de mirare că limbajul nostru cotidian a fost mult în bogățită prin expresii provenite din conținutul ei. Redăm mai jos cîteva din aceste expresii, împrumutate fără înțelegere din cartea învățătură, cele mai multe fiind citate preluate ca atare, care au patruncut în vorbirea noastră de toate zilele (cu precizarea că aceste expresii sunt proprii limbii engleze, varianta română fiind oarecum diferita, n.r.):

Tot parul mi să zbarfi (4:15b)

Viata mea este doar o suflare (7:7a).

Imi voi lăsa viata în maini (13:14b).

„Mangaietorii lui învățătură.” (Acestă cîntare nu figurează exact în forma aceasta, dar la 16:2 învățătură îl califică pe prietenii săi „manga-iatori jâlnici.”)

Nu este dreptate (19:7)

I have escaped by the skin of my teeth (19:20)

(în română expresia să ar trebui să se traducă prin „am scapat cu prin urechile acului”. În în unele versiuni românești ale Bibliei se

464

lov

spune Tnsa: „Nu mi-a mai ramas decat pielea de pe dinti," n.tr.) asupra cartii lov se numara si: Elihu,

Radacina necazului (19:28b).

Puneti-va mana la gura (19:28b).

Pamantul celor vii (28:13b)

Orbului Ti eram ochi... si schiopului picior (29:15).

Nu varsta aduce Tntelepciunea (In engleza: „Great men are not always wise", „nu Tntot-deauna oamenii man sunt si Tntelepti", n.tr.) (32:9).

Cuvinte fara cunoștinta (35:16b).

„Pana aici sa vii, sa nu treci mai departe, aici sa ti se opreasca valurile tale mandre (38:11)."

Portile mortii (38:17a).

De departe miroase batalia

(39:25).

Ma pociaiesc tn tarana si tn

cenusă (42:6b).

Expresia „I know that my Redeemer lives" (\$tiu ca Rascumparatorul meu este viu)...

(19:25) este binecunoscuta in parte si datorita renumitului oratoriu al lui Handel, *Messiah*.

Expresia „rabdarea lui lov" (Iacob 5:11, KJV) desi nu apare ca atare Tn cartea lov, a intrat Tn uzul multor limbi (printre care si romana, n.tr.).

CSt privește continutul cartii, bine s-a spus ca Tntrebarile de mare profunzime pe care le formuleaza lov cu privire la viata, moarte, suferinta si la viata de dupa moarte. Tsi gasesc cu toate raspunsul Tn Domnul Isus Cristos.

II. Patemitatea

Cartea lov este anonima, desi traditia ebraica sustine ca Moise a fost autorul ei. Printre cei carora li s-a atribuit patemitatea

Solomon, Eezechia, Ezra si un evreu anō-nim ce a trait Tntre 500 si 200 T.Cr. De asemenea unii spun ca lov Tnsusi a eompus cartea ce-i poarta numele. Intrucat lov a trait mca 140 de ani dupa evenimentele descrise Tn carte, fiind participant direct la toate evenimentele si convorbirile purtac, suntem Tndreptatiti sa credem ca el a lost autorul cartii lov.

III. Data

Cat priveste evenimentele relatate Tn carte, este foaite raspandita parerea ca lov a trait Tntr-o perioada anteroara nasterii lui Avraam. Astfel evenimentele din cartea lov s-ar Tncadra Tn ultima parte a capitolului 11 din Geneza. Exista mai multe motive pen-tru care cartea lov a fost plasata Tn acest segment de timp. Mai Tntai, nicaieri Tn cuprinsul cartii nu se afirma cu argumente convingatoare ca lov ar fi fost evreu. De asemenea nu se aminteste nimic despre Exod sau despre Legea lui Moise. De fapt, reiese clar ca lov a fost preotul pentru propria sa familie (1:5). Or, acest tip de preotie axata pe familie a fost propriu perioadei patriarchale. Tot din epoca patriarchala facea parte si stilul de viata caracterizat prin avcri exprimate prin numar mare de vite ^i alte animale. lov a trait peste doua sute dc ani, aceasta varsta Tnaintata fiind caracteristica erei imediat premergatoare lui Avraam. Carturarii ne atrag atentia \$i la instrumentele muzicale (21:12) si la tipul de bani folositi mentionati Tn cartea lov (42:11), elemente pe care le plaseaza, cronologic, Tn prima parte a cartii Geneza.²

Cat priveste data redactarii cartii, parerile carturarilor difera, unii p!asand-o Tn perioada patriarchala (cca. 2100-1900 T.Cr.), la polul opus fiind cei care sustin ca data apantiei cartii ar fi Tn secolul al doilea T.Cr. (Aceasta varianta foarte neverosimila este sustinuta de liberalii de orientare extremista. Dar ea nu are nici un suport, neputand fi armonizata cu textele

din cartea lov gasite Tn sulurile de la Marea Moarta, despre care se stie ca sunt din perioada respectiva.)

Cei mai probabil este ca lov a fost com-pusa fie Tn perioada patriarchala, fie Tn epoca lui Solomon. Oamenilor din epoca moder-

na li s-ar parea ca genul de cuvantari de lungi dimensiuni, cu un continut complex, cum sunt cele din cartea lov, se pot pastra si transmite altor generatii doar daca sunt asternute in sens la scurt timp dupa ce au fost rostite. In realitate transmiterea pe cale orala la popoarele semitice si in general la cele din Orient este cunoscuta pentru acu-ratetea ei remarcabila.

In sprijinul adoptarii teoriei potrivit ca-reia cartea a fost redactata in epoca lui Solomon avem doua argumente principale - continutul si stilul cartii. Astfel lov este o opera literara „de Tntelepciune" foarte putin diferita de lucrarile regelui Solomon. Carturari de orientare conservatoare cum ar fi Franz Delitzsch si Merrill F. Unger au sustinut ca lov a fost scrisa in aceasta epoca a lui Solomon, dupa ce ea circulase deja pe cale orala o perioada Tndelungata de timp, pastrandu-i-se integritatea. Acest fenomen este inteleas si acceptat in mare masura in Orient, dar mult mai greu de percepuit pentru occidentali.

IV. Fondul si tema cartii

Desj autorul cartii lov este necunoscut, nu exista nici un dubiu cu privire la inspiratia sau acuratetea istorica a cartii. Apostolul Pavel citeaza textul de la lov 5:13 in fragmentul de la 1 Corinteni 3:19: „El ti prinde pe cei Tntelepti in viclenia lor." in Ezechiel 14:14 lov este prezentat ca un personaj istoric, iar nu ca unul fictiv. De asemenea si apostolul Iacob in menzioneaza la Iacob 5:11: „Ati auzit de rabdarea lui lov si ati vazut ce sfarsit i-a dat Domnul, pentru ca Domnul este plin de mila si indurare."

Tema cartii este taina suferintei omului si problema durerii. De ce sufera toti oamenii, unii mai mult, altii mai putin? S. i, in special, de ce sufera cei neprihaniti? In lov vedem un om care a fost probabil supus la mai multe catastrofe intr-o singura zi decat oricare alta persoana care a trait vreodata, cu exceptia Domnului Isus. Domnul a permis tuturor acestor suferinte sa vina in viata lui lov cu scopul de a-i largi capacitatea de comuniune cu

Dumnezeu. Poate ca intr-o privinta, rolul acestei carti este si acela de a prefigura suferintele poporului evreu.

Daca se urmarea a-i convinge pe evrei sa accepte un Mesia *care sufera* (in contrast cu genul de Mesia promovat de macabei), atunci trebuia sa se arate ca suferinta nu este neaparat cauzata de pacatele personale. Cristos a suferit pentru noi, El, eel drept, pentru cei nedrepti.

Cateva pasaje din aceasta carte I se pot aplica Domnului Isus:

- 1.9:33- „Nici nu este vreun mijlocitor peste noi, care sa-si puna mana peste noi aman-doi.” (Cristos este Mediatorul, puntea dintre Dumnezeu si om.)
2. 16:9-19- Suferintele lui lov. Multe din expresiile din acest pasaj se aplica in Psalmi la suferintele lui Mesia.
- 3.16:21- „O, daca arfiun mijlocitor pentru om Tnaintea lui Dumnezeu, cum este fiul omului pentru prietenul sau!” (Domnul Isus Cristos este Avocatul nostru care pledeaza cauza noastrainainteaTatalui.)
- 4.19:25,26- „Dar știu ca Rascumparatorul meu este viu.” (Roulurile lui Cristos de Rascumparator si de Rege care va veni sunt clar descrise aici.)
5. 33:24- „«Salveaza-l ca sa nu se coboare in groapa; am gasit un pret de ras-cumparare.»” (Cuvantul „rascumparare” de aici este identic cu termenul folosit pentru „ispasire.¹” Prin ispasirea lui Cristos credinciosii sunt izbaviti de groapa iadului.)

Exista in lov cateva afirmatii despre care s-a spus ca ar denota cunostinte stiintifice avansate:

- 1.Circuitul apei in natura (ciclul evaporare-precipitatii, 36:27, 28).
- 2.Directia din care sufla vantul si vremea Tn general (37:9, 17)..
- 3.Alcatuirea corpului omenesc (33:6).
- 4.Faptul ca pamantul este o planeta sus-pendata Tn spatiu (26:7).
- 5.Fenomenele de pe fundul oceanelor (38:16).
- 6.Relatia dintre noi și fulgere (37:11).
- 7.Orbitele urmante de corpurile ceresti si in-fluenta lor asupra pamantului (38:32, 33). '

SCHITA I.

PROLOG: TESTAREA LUI IOV (cap. 1,

2> -

- A. Scena I: Tara Uz (1:1-5)
- B. Scena II: In cer - in prezenta Domnului (3:6-12)
- C. Scena III: Tara Uz - Calamitatea care s-a abatut-peste averea fui lov si peste urmasji sai (1:13-22)
- D. Scena IV: In cer-din noufn prezenta Domnului (2:1-6)
- E. Scena V: Uz - calamitatea care s-a abatut asupra persoanei lui lov (2:7-13)

H. DEZBATAREA DINTRE IOV SI PPJETENII SAI (cap. 3-31)

- A. Prima runda de cuvantari (cap. 3-14)
 - 1. Lamentatia de Tnoeput a lui lov (cap. 3)
 - 2. Prima cuvantare a lui Elifaz (cap. 4, 5)
 - 3. Raspunsul lui lov (cap. 6, 7)
 - 4. Prima cuvantare a lui Bildad (cap. 8)
 - 5. Raspunsul lui lov (cap. 9, 10)
 - 6. Prima cuv&ntare a lui Tofar (cap. 11) -
 - 7. Raspunsul lui lov (cap. 12-14)
- B. A doua runda de cuvantari (cap. 15-21)
 - 1. A doua cuvantare a lui Elifaz (cap. 15)
 - 2. Raspunsul lui lov (cap. 16, 17)
 - 3. A doua cuvantare a lui Bildad (cap. 18)
 - 4. Raspunsul lui lov (cap. 19)
 - 5. A doua cuvantare a lui Tofar (cap. 20)
 - 6. Raspunsul lui lov (cap. 21)
- C. A treia runda de cuvantari (cap. 22-31)
 - 1. A treia cuvantare a lui Elifaz (cap. 22)
 - 2. RSpunsul lui lov (cap. 23, 24)
 - 3. A treia cuvantare a lui Bildad (cap. 25)
 - 4. Raspunsul lui lov (cap. 26)
 - 5. Monologul de incheiere al lui lov (cap. 27-31)

IH- INTERVENTTA LUI ELIHU (cap. 32-37)

- A. Cuvantarea lui Elihu adresata celor trei prieteni ai lui lov (cap. 32)
- B. Cuvantarea lui Elihu adresata lui lov (cap. 33)
- C. Cuvantarea lui Elihu adresata celor trei prieteni ai lui lov (cap. 34)
- D. A doua cuvantare a lui Elihu adresata lui lov (cap. 35—37)

IV. REVELATIA DOMNULUI (38:1-42:6)

- A. Prima provocare pe care i-o adreseaza Domnul lui lov (38:1—40:2)
 - 1. Introductiva (38:1-3)
 - 2. Provocarea pe baza minunilor creatiei inanimate (38:4-38)
 - 3. Provocarea pe baza minunilor creatiei animate (38:39-40:2)
- B. Raspunsul lui lov (40:3-5)
- C. A doua provocare pe care i-o adreseaza Dumnezeu lui lov (40:6-41:34)

1. lov este invitat sa raspunda ca un barbat (40:6-14)
2. Jov este invitat sa ia aminte la behemot (40:15-24)
3. lov este invitat sa ia aminte la leviatan (cap. 41)

V. EPILOG: TRIUMFUL, LUI IOV (42:7-17)

- A. Prietenii lui Iov sunt mustrati si refacuti (42:7-9)
- B. Refacerea averii lui Iov (42:10-17)

VI. iNCHEIERE: iNVATAMINTE CE SE DESPRIND DIN CARTEA IOV**COMENTARIU****I. PROLOG: TESTAREA LUI IOV
(cap. 1,2)**

Intr-o exuberantaneevlavioasa..;

A. Scena I: Tara Uz (1:1-5)

1:1-3 **Iov** a fost un om bogat care a trait in tara Uz. Din cartea Pisngerile lui Ieremia 4:21 aflam ca Uz era situata in Edom, in partea de sud-est a Palestinei.³ Iov, acest om drept si temator de Dumnezeu, avea sapte fii si trei fiice. Atat de vasta era avereia sa, alcatuita in principal din oi, vite si camile, meati se dusese vestea, fiind considerat „cel mai mare din-tre toti fii RSSaritului.”

1:4, 5 Unul din argumentele foarte plauzibile conform caruia evenimentele din cartea Iov au avut loc in era patriarchala este faptul ca Iov, ca parinte al familiei, a indeplinit rolul de preot, aducând jertfe de ardere de tot pentru fiii sai. Intotdeauna exista pericolul ca pana si oamenii indeobs. te evlaviosj sa spuna cuvinte usuratice sau chiar profanatoare atunci cand participa la un ospat. In meditatia de seara pentru ziua de Craciun, C. H. Spurgeon face o aplicatie foarte nimerita a acestui principiu la noi, cei din dispensatia crestina:

Bine ar fi ca, inainte de a se duce deseara la cul-care, si credinciosul sa faca ceea ce a facut patriarchul de-dimineata, dupa festivitatile la care a luat parte familia sa. In mijlocul veseliei ce domină strangerile la un loc ale familiei, este lesne sa se alunecă in usuratati pacatoase si sa se uite caracterul creștin ce ne caracterizeaza. Nu ar trebui sa fie asta, dar din păcate arareori sunt zilele noastre de petrecere zile de bucurie sfanta si prea de multe ori ele degeneraaza

B.Scena H: in cer - in prezenta

Dom-

nului (1:6-12)

Pe masura ce se desfosoara naratiunea, ni se prezinta scena din cer in care fiii lui Dumnezeu⁵ (tngerii) s-au infatisat Tnaintea Domnului. Satan (in ebraica se tntre-buinteaza termenul „acuzatorul”) a fost si el prezent. Cand Dumnezeu i-a tras atentia lui lui Satan asupra neprihanirii robului Sau Iov, Satan a lasat sa se Tnt-leaga ca singurul motiv pentru care Iov se temea de Dumnezeu era faptul ca Dumnezeu fusese atat de bun cu el. Dupa Satan, daca Domnul nu 1-ar fi Inconjurat cu grija si ocrotirea Sa, Iov L-ar fi blestemat pe Creator in fata.

C.Scena III: fara Uz - calamitatea

ce

s-a abatut peste averea lui Iov si

peste urmasii sai (1:13-22)

1:13-19 Prin urmare, Domnul i-a dat lui Satan permisiunea de a-1 pune la Tncercare pe Iov, deposedandu-1 de toate averile sale. Dar diavolului *nu* i s-a permis sa se atinga de persoana lui Iov.

■ Apoi a urmat o serie de calamity ne-spus de groaznice, ce s-au succedat cu o repeziciune ametitoare:

- 1. Sabeenii au furat cinci sute de perechi de oi si cinci sute de magarite, omorand slujitorii care aveau grija de aceste animale.**
- 2. Fulgerul a distrus \$apte sute de oi, precum si pe ingrijitorii lor.**
- 3. Caldeenii au furat trei mii de camile, omorandu-i pe ingrijitori.**
- 1. Un vant puternic a daramat casa in care fiii si ficele lui Iov mancau si beau vin, omorandu-i pe toti.**

1. 46
8

lov

1:20-22 in pofida acestor groaznice pierderi, lov a fost invrednicit sa se machine lui Dumnezeu, zicand: „**GoI am iesit din pantecele mamei mele si gol ma voi in-toarce. Domnul a dat si Domnul a luat; binecuvantat fie Numele Domnului!**”

D. Scena IV: In cer - din nou in prezenta lui Dumnezeu (2:1-6)

In capitolul 2 Ti vedem pe Satan iiffatisandu-se dfn nou Tnaintea Domnului. De data aceasta Satan a lasat sa se tntre-leaga ca credinciosia lui lov se va evapora numaidescat, daca Domnul Ti va permite Satanei sa se atinga de trupul lui lov. Permisiiunea i-a fost acordata.

E. Scena V: Uz - Calamitatea care s-a abatut asupra persoanei lui lov

(2:7-13)

2:7-10 In consecinta, lov a fost acoperit cu bube durerioase „**din talpa piciorului pSna in crestetul capului**”. Atat de mare a fost mizeria lui, Tncat pana si sotia sa 1-a indemnata: „**Blestema pe Dumnezeu si mori!**” Dar lov i-a raspuns cu cuvintele: „**Ce! Primhn de la Dumnezeu binele si sa nu primim si raul?**” Cu privire la sotia lui lov, Harold St. John citeaza urmatorul paragraf:

Ma gSndesc la toate cuvintele nemiloase si uni-laterale pe care comentatorii masculini le-au rostit la adresa sotiei lui lov si aproape ca ma cuprinde disperarea cu privire la sexul din care apartin; asta pentru ca numai o femeie poate s-o inteleaga cum se cuvine pe o alta femeie \$i cred ca unei scriitoare (cred ca a fost Louise Haughton) i-a fost rezervat meritul de a reliefa faptul cS atata timp cat sojia lui lov a putut lua parte la suferintele sale, ea le-a suportat vite-je\$te, dar de Tndata ce lov patrunde intr-un nou cuptor al suferintei, in care ea nu mai are acces, curajul o p&rase\$te. Pentru ea singura tragedie pe care n-o poate suporta este cea pe care nu are voie s-o imparta cu sotul ei.⁶

2:11-13 La scurt timp dupa aceasta trei din prietenii lui lov -

Elifaz, Bildad si

fofar - afla despre nenorocirile care s-au abatut asupra lui si se hotarasc sa-1 viziteze pentru a-1 mangaia.

Dar cand vad starea jalnica si nenoro-cita in care a ajuns lov, sunt atat de s' ocati, incat nu sunt in stare sa' rosteascS nici un cuvant timp de **sapte zile si sapte nopfi!**

II. DEZBATAREA DESTREIOV §1

PRIETENO SAI (cap. 3-31)

Capitolul 3 inaugureaza o serie de discursuri rostite de lov si de prietenii sai, aceasta fiind cea mai mare si mai complexa sectiune a cartii, cum arata si Ridout:

Nu degeaba a fost ea numitS *Incdlceala*, deoarece este o masS de polemici, replici ta-ioase, acuzadi, suspiciuni, precum ?i o multime de teorii, unele dintre ele corecte, presarate cu scipiri de credinf3 si nSdejde, toate exprimate Tntr-un limbaj de cea mai inalta jinutS poetica, cu acea bogStie de metafore specifica Orien-tului. Cititorul mai pudn atent nu va realiza existenta nici unei progresii, ba si mai putin a unui fir conductor in inlSnfuirea aceasta de argumente. Si de ce sa n-o marturisim: copiii lui Dumnezeu, in marea lor majoritate, nu au ca\$titat prea mult de pe urma acestor capitole, decat vreo c^teva versete binecunoscute si binecitate.⁷

Aceste discursuri se pot imparl In trei serii: Mai intai vorbe^te lov, apoi unul din prietenii ii rSspunde. Dupa care lov ii raspunde acestuia, pentru ca apoi sa primeasca raspunsul din partea altui pri-eten. Dupa aceea sarmanul lov se apara din nou - pentru ca apoi sa fie mustrat de al treilea dintre prietenii!

Aceste trei serii de discursuri pot fi dis-puse dupa cum urmeazS:

Runda 'intai lov;

cap. 3 Elifaz:

cap. 4, 5 lov:

cap. 6, 7 Bildad:

cap. 8 lov: cap.

9, 10 Tofar: cap.

11

A doua runda

lov: cap. 12-14

Elifaz: cap. 15

lov: cap. 16, 17

Bildad: cap. 18

Iov: Cap. 19

Tofar: cap.

20

A treia runda

Iov: cap. 21

Elifaz: cap. 22

Iov: cap. 23, 24

Bildad: cap. 25

Iov: cap. 26–31

(Tofar nu mai ia cuvantul.)

Argumentele prezentate de cei trei pri-eteni pot fi rezumate dupa cum urmeaza:

Elifaz subliniaza experienja si obser-vatia generala: „Am vazut....” (4:8;15; 5:3; 15:7; 22:19).

Bildad este exponentul traditiei si autoritatea antichit5tii (8:8). „Discursurile lui abundain proverbe si plătitudini pioase care, desi adevarate, sunt arhicunoscute (9:1-3; 13:2).”⁸

Tofar este adeptul legalismului si reli-giozitatii (11:14, 15). „El isi aroga pre-tentia de a sti ce va face Dumnezeu in orice situatie data, de ce va face acest lucru si cum va privi el problema.”⁹ Ideile sale sunt intemeiate pe simple presupuneri, pe un dogmatism feroce.

Restul cartii este consacrat lungii cuvantari rostite de un tanar pe nume Elihu (cap. 32-37), si apoi de conversatia dintre Dumnezeu si Iov (cap. 38–4-2). Cartea Iov se incheie apoi cu un epilog in proza, asemenea prologului.

Prima runda de cuvantari (cap. 3-14)

1. *Lamentatia de inceput a lui Iov (cap. 3) 3:1-9* Pe buna dreptate capitolul acesta a fost intitulat „Nașterea nefericita,” deoarece in el ii gasim pe Iov blestemand ziua in care s-a nascut, preamarind virtutile mortii si plangandu-se ca nu poate muri! (Prin „nastere nefericita” autorul comen-tariului are in vedere binecunoscuta urare din limba engleză la sarbatorirea zilei de nastere a cuiva, „Happy Birthday”, textual: „Nastere fericita”, n.tr.) Iov ar vrea ca intreaga zi in care a fost zamislit un copil de sex masculin sa fie acoperita de intune-ric.

3:10-12 Iar daca a fost totusi conceput si s-a nascut, atunci de ce nu-a murit la

nastere? (E demn de remarcat ca pana si in groaznica sa amaraciune si intristare, Iov nu sugereaza nici avorturile, nici infanti-cidul, practici criminale foarte raspandite in lumea antică, dupa cum ele au cunoscut o largă raspandire si in ziua de astazi, mai ales in Occident.)

3:13-19 Iov aduce un elogiu mortii, intrucat in moarte cei sleiti de puteri capata odihna, si cei man, si cei mici, moartea aducandu-i” si robului eliberarea de stapanul sau.

3:20-26 In continuare Iov se intreaba de ce li se mai daruiese celor napastuiti (din a caror categorie facea si el parte) lumina vietii, cand acestia tanjesc dupa moarte ca dupa comori ascunse.

Versetul 25 este unul din cele mai cunoscute:

De ceea ce m-am temut, aceea a venit

peste mine; de ce mi-a

fost **frica, de** aceea

am avut parte!

Sa fie oare acesta un indiciu dupa care chiar si in zilele sale de fericire si prospetime, Iov s-a temut ca va pierde ceea ce a avut? Nu ar fi de mirare, deoarece este una din temerile de predilectie ale bogatilor sa fie cuprinsi de o teama obsesiva ca-si vor pierde averile si vor fi nevoi sa traiasca in straintorare. Bogatiile nu aduc nimanui siguranta zilei de maine. Numai Dumnezeu poate sa ne-o dea.

2. *Prima cuvantare a lui Elifaz (cap. 4, 5)* Capitolul patru inaugureaza ciclul de cuvantari rostite de prietenii lui Iov si raspunsurile date de acesta. Ridout rezuma esenta mesajului lor, dupa cum urmeaza:

In controversa celor trei prieteni avem o unitate de gandire, bazata pe un principiu comun, anume faptul ca toate genurile de suferinta nu ar avea decat un rol *punitiv*, iar nu instructiv: cti ar avea justificarea in dreptatea lui Dumnezeu. Mai degraba decat in dragostea Sa - ciesi acestor doua elemente sunt inseparabile in toate caile Sale. Un atare principiu negligeaza insa cu buna intenție distinctia dintre suferintele celor nepri-hanip si cele

ale oamenilor rai.¹⁰

470

lov

In capitolele 4 și 5 vorbeste Elifaz. Elifaz (al carui nume inseamna *Dumnezeu este taria* sau *Dumnezeu este aur curat*) era un om evlavios, cu vaza, cu conceptii orto-doxe privitoare la maretia lui Dumnezeu, dar lamentabil de lipsit de compasiune. Pe masura ce inainteaza ciclul de cuvantari, tonul sau este tot mai taios. E bine sa observam ca pe masura ce cei trei prieteni ai' sai devin *tot mai putin* intelegeratori (in ambele sensuri atribuite acestui termen), lov devine *tot mai* intelegerator cu privire la caile lui Dumnezeu, pana cand, dupa cuvantarile rostite de Elihu si adevarata Intalnire cu Iehova, el accepta voia lui Dumnezeu, cu adSnsa sf autentica smere-nie.

4:1-11 Elifaz spune, de fapt: „Tu ai venit in ajutorul altora («Cuvintele tale i-au pastrat pe oameni pe picioarele lor» 4:4, James Moffatt), dar acum nu esti in stare sa-ti fii tie insuti de ajutor.” (Aceste cuvinte ne amintesc de batjocurile azvar-lite lui Cristos pe cruce: „Pe altii i-a salvat, dar pe Sine nu se poate salva.”) Si Elifaz pune aceasta neputinta pe seama nepri-hanirii de-sine a lui lov. „Oare nu ti-a fost evlavia ta increderea iar desavarsirea cailor tale nadejdea ta?” (4:6, JND), fntruat oamenii sufera pentru rSutatea -lor, urmeaza ca si lov a pacatuit (v. 7-9).

4:12-21 Apoi Elifaz se refera la o vede-nie ce i-a fost daruita in taina noaptea, in care se facea ca un duh i-a pus intrebarea: **„Poate omul muritor sa fie mai drept decat Dumnezeu? Poate un om sa He mai curat decat Cel ce I-a facut?”** (v. 17). Sensul acestor cuvinte pare sa fie ca omul nu are dreptul sa raspunda in raspar lui Dumnezeu. Daca sufera cineva, e din vina sa, nu dinU"-a lui Dumnezeu. La urma urmelor, Dumnezeu este atat de maret, Incat nu Se poate incredere nici macar in slu-jitorii Sai. Iar cand sunt puști alaturi de El, pSna și ingerii Lui sunt supusi greselilor. Si fiindca asa stau Iucrurile, cu cat mai lipsit de incredere si mai

greșelnic este omul muritor, care se trece ca molia!

5:1-7 Elifaz il provoaca pe lov sa cheme oameni sau ingeri (sfintii) ca acestia sa demonstreze, daca pot, ca pacatul nu atrage automat judecata. Insusi vor-

bitorul a observat legatura intrinseca dintre rautate si pedeapsa care urmeaza inexorabil. Necazul, Tn conceptia sa, nu este nicio-data lipsit de o cauza. fntrucSt e pacatos, omul este destinat sa aiba necazuri, dupa cum scanteile se inalta in sus.

5:8-16 Prin urmare, ceea ce trebuie sa faca omul este sa-L caute pe Dumnezeu si sa-I incredinteze cauza sa, pentru ca El este atotstiutor si atotputernic. Lucrul acesta se vede din felul in care stapaneste El natura si din modul induritor si providential in care se poarta cu omenirea. Versetul 13 este citat de Pavel in 1 Corinteni 3:19 pentru a demasca falsa intelepciune a lumii acesteia.

5:17-27 Supunandu-se disciplinarii pe care i-o aplica eel Atotputernic, spune Elifaz, oamenii cunosc izbavirea divina de foamete, razboi, defaimare, lupte civile, primejdii, seceta, fiare salbatice Si vata-marea recoltelor lor. Ei se bucurS de pace pe plan intern, de siguranta, rodnicie si longevitate.

3. Raspunsul lui lov (cap. 6, 7)

6:1-13 lov recunoa\$te ca cuvintele sale au fost pripite, dar nu *fdra motiv!* Necazul si intristarea sa, napasta care s-a abatut peste el, sunt mai grele decat nisipul marii iar duhul sau soarbe otrava sagetilor Celui Atotputernic. In pofida tuturor lucrurilor negative si groaznice care sunt exprimate in aceasta carte, in special de catre lov, ele sunt exprimate cu at&ta maiestrie inc^t cititorul sensibil va sesiza forta lor. lov protesteaza ca nu s-ar plange cu atSta naduf, daca n-ar avea motiv s-o faca, dupa cum animalele nu mugesc fara pricina. Suferinta si plansul sunt juxtapuse aidoma alimentelor fara gust in comparatie cu sareea sau condimentele. lov ar dori sa rhoara, pentru c5 nu mai are putere sa indure, pentru ca I-au parasit toate nadej-dile cu privire la viitor. Ce rost mai are sa-i fie prelungitS viata?

6:14-23 Prietenii lui lov (pe care el ii numeste **frati**) 1-au dezamagit, purtandu-se

lamentabil, cSnd ar fi avut mai mare nevoie de ei. El ii compara cu paraiele, cu acele *wool*, care seacS complet cand ai mai mare trebuinta de apa lor. Desi n-a asteptat

nimic de'la ei,.ei 1-au criticat voalat, fara sa-i spuna cu ce a pacatuit.

6:24-30 lov tși pastreaza integritatea in pofida implicatiilor cuvantarii lui Elifaz dupa care lov ar fi un pacatos in ascuns. El doreste sa" știe precis *unde* a greșit, cerand sa i se demonstreze ce nedreptate s-a gasit pe limba sa. Versetul 27 este o con-traacuzatie adresata prietenilor sai: Poate ca **prietenul** pe care-1 submineaza ei nu este altul decat lov!

7:1-10 in continuare lov se adreseaza" direct Domnului. Pentru lov este tot atat de firesc sa doreasca sa moara, precum tanjeste un rob dupa odihna, la capatul unei zile pline de truda. Decat ca in cazul lui lov ceasurile de noapte nu-i aduc nici o ușurare trupului sau chinuit, care se zvarcoleste pa-na in zori. Ca suveica iesatorului viata i se scurge fara speranta, risipindu-se ca un nor.

7:11-21 El II intreaba pe Domnul de ce acorda atata atentie unei fiinte omenesti atat de insignifiante, incoltindu-1 si ingrozindu-1 in timpul noptii cu cosmare, de-i vine sa se gatuie. Este oare omul atat de mare **meat** Dumnezeu sa doreasca sa-L faca sa sufere incontinuu? Chiar daca lov ar fi pacatuit, oare nu este iertare, avand in vedere ca oricum va muri?

4. Prima cuvdntare a lui Bildad (cap. 8)

„Bildad" poate sa Tnsemne *fiul sfadei*, un nume cat se poate de adecat, avand in vedere cu cata ardoare urmareste acest pri-eten al lui lov sfada. Ridout il compara pe Bildad cu Elifaz sub aspectul stilului si al cunostintelor:

Se pare ca asistam la mai putina curtoazie si demnitate decat in cuvantarile lui Elifaz, Si la un plus de asprime fata de lov, cauzata dupa cate se pare de amamica acuza adus[^] de acesta la adresa lui Dumnezeu. Cu toataignorantaaceasta privitoare la principiile divine, Bildad este gelos pe onoarea lui Dumnezeu, neputand suferi ca El sa fie acuzat. Negresit el are drep-tate

aid, dar nu reușeste sa-1 convinge pe lov din pricina erorii de la radacina gandirii de care erau toți stapaniti, anume că Dumnezeu ar trebui neaparat sa pedepseasca pacatul si ca de buna seama lov trebuie să fie un pacatos, devreme ce este pedepsit.¹¹

8:1-7 Acuzandu-1 pe lov de irresponsabilitate si de rostiri necugetate, Bildad apara dreptatea lui Dumnezeu tl felul in care ii pedepseste pe cei rai si-i recompenseazl pe cei drepti. Fara nici un menajament el afirma ca fiii lui lov au fost nimi-citi din pricina **faradelegii** lor. Numai ca nu gasim nici o faratna de proba in textul biblic ca asa ar fi stat lucrurile si chiar daca el s-ar fi facut vinovat de faradelege, a fost un act de mare cruzime sa i se arunce in obraz aceste.cuvinte, in momentele sale de cea mai completa suferinta si durere. Dar daca lov se vaintrepta cu toata inima spre Dumnezeu, tot va mai fi nadejde de mila divina, spune Bildad.

8:8-22 In continuare el foloseste ca argument-in sprijinul existentei unei core-latii intre rautatea savarsita de oameni si pedeapsa care se abate peste ei din aceasta cauza - mSrturia istoriei. Dupa cum trestia se usuca si pierde c^nd nu are apa, tot asa pierde si omul nereligios si fatarnicul. (Versetul 16a ar putea. fi o aluzie la absorbtia clorofilei din lumina soarelui.) Dumnezeu gaseste cu cale sa-i inlocuiasca pe cei rai cu cei fara prihana, asupra aces-tora revarsSndu-^i binecuvantarile.

5. Raspunsul lui lov (cap. 9,10)

9:1-13 Cand lov intreaba: „**Cum poate fi un om neprihanit inaintea lui Dumnezeu?**”, el nu cauta sa afle calea mantuirii, ci-si exprima deznaidejdea care-1 cuprinde de a putea vreodata sa-si dovedeasca nevinovatia inaintea Celui Atotputernic. Este o nebunie sa Tncerce cineva sa se lupte cu Dumnezeu, intrucat din o mie de lucruri nu I-ar putea raspunde nici macar la unul singur. El este suveran, atoateintelept, atotputernic, dupa cum se vede din felul in care stapaneste muntii, pamSntul, soarele, stelele, marea si toate minunile fara numar.

9:14-31 Ce sansa ar avea lov de a se putea apara? De unde ar sti el ca Dumnezeu il asculta? Domnul, este nein-durator, arbitrar si nedrept - spune lov - si, prin urmare, este imposibil sa aiba parte de o judecatS dreapta. In disperarea lui, lov li acuza pe Dumnezeu ca i-ar nimici fara nici o

discriminare si pe cei nevinovati, si pe

472

lov

cei rai la un loc, ca ar rade de soarta celor nevinovati si ca i-ar face pe judecatorii pamantului sa se poarte nedrept. El spune: „Sunt nevinovat, dar nu mai Tmi pasa. **Mi-e** lehamite de viata. Nimic nu mai con-teaza; vinovati sau nevinovati, Dumnezeu tot ne va nimici” (v. 21, 22 TEV). Pe masura ce i se scurge viata, el nu gasește nici o nadejde in mcerarea de a uita de sine sau de a se ameliora.

9:32-35 lov tanjeste dupa un mijlocitor ntre Dumnezeu si el Insusi, dar nu gaseste nici unul. Noi stim ca Mijlocitorul care putea sa Tmpelineasca nevoia lui cea mai acuta (ca, de altfel, pe a noastră) este Domnul Isus Cristos (1 Tim. 2:5). Matthew Henry comenteaza pe aceasta tema:

lov nu ezita sa se ocupe de aceasta problems, dar din pacate nici o faptura nu s-a gasit care s3 joace rolul de arbitru si, prin urmare, tot la Dumnezeu trebuie sa vina, acceptand verdictul SSu. Domnul nostru Isus este binecuvantatul mijlocitor, care a intermedial Tntre cer si pamant, care ři-a pus mana asupra noastră a amandurora; Lui I-a Tncreditat Tata! toata judecata, drept care si noi trebuie sa procedam la fel. Dar aceasta chestiune nu beneficia pe vremea aceea de lumina limpede de care se bucura acum, prin evanghelie, In consecinfa nemaiexistSnd loc pentru nici o plangere de felui acesteia.¹²

10:1-7 Exasperat, lov se pl&nge cu amaraciune, rugandu-L pe Dumnezeu sa-\$i explice purtarea fata de o creatura a Sa, ce o considera nedreapta. Se poartS El oare ca un simplu om, judecand neprincipial, desi stie bine ca lov este nevinovat?

10:8-12 Harold St. John comenteaza pe marginea acestui fragment Tn felul urma-tor:

Sa nu ne scape acest fragment absolut uimitor, Tn care Lutul Ti face observatii Olarului, cri-ticandu-L ři amintindu-I lui Dumnezeu ca atunci cand 1-a creat pe om ři-a asumat o seama de responsabilitati de care nu se poate eschiva, daca vrea sa-\$i pastreze onoarea. 10:8 Mainile Tale m-au fficut, mi-au dat forma. 10:10

Formarea embrionului fizic. 10:11
Aparitia

pielii si a carnii, dezvoltarea oaselor si a ten-doanelor. 10:12 (a) fnzestrarea omului cu „sufletul”, ce este capabil de o extraordinam multitudine si varietate de simtiri si exprimari ale acestor simtiri si (b) Cercetarea de care are omul parte din partea lui Dumnezeu, cercetare care se savSrseste in cea mai Tnalta dintre com-ponentele tiintei omenesti, „duhul” sau, pe care El tl pastreaza si-1 intretine.¹⁻¹

10:13-22 De ce Tl loveste Dumnezeu pe lov cu nenorociri atSt de cumplite? Se pare ca nu are nici o importanta daca el este drept sau nedrept, fiindca oricum viata lui e plina pana la refuz de indignarea divina. De ce a mgaduit Dumnezeu sa se nasca? Oare de ce nu-i daruiesle El putina mangaiere inainte de a trece Tn uitare, undc pana si lumina este Tntuneric?

6. Prima cuvdntare a lui Tofar (cap. 11)

11:1-12 Tofar naamatitul nu poate suferi ca aceste cuvinte desarte si aragonante sa ramSna f5ra replica. Referitor la sem-nificatia numelui celui de-al treilea dintre prietenii lui lov, Ridout scrie urmatoarele:

Tofar [Zofar], „randunica,”¹ provcnind din ver-bul „a ciripi”, este forma masculina a numelui Zipora, sotia lui Moise. Si asemenea acesteia, el s-a opus fara s3-?i dea seama judecatii lui Dumnezeu asupra trupului fui lov, desi a con-damnat cu ravn3 neobosita faptefe mestesugitc ale firii lui lov. intrucSt vehementele sale con-damnari au fost cu totul deplasate, le putem considera „ciripeli” la fel de inofensive ca „ciripitul” unei pasSri pe care numele ce-1 purto o reprezenta.¹⁴

Daca lov ar putea privi lucrurile din punc-tul de vedere al lui *Dumnezeu*, sustine Tofar, si-ar da seama ca nu sufera pe cat ar merita! Ignoranta sa cu privire la maretia lui Dumnezeu Tl descalifica sa puna sub semnul Tndoielii dreptatea Sa. Versetul 12 este deosebit de taios, tlind, evident, un atac nejustificat la adresa lui lov: „**Caci omul nepriceput va fi intelept cand manzul unui magar salbatic se**

va neste om.”

11:13-20 Sfatul lui este ca lov sa se departeze de pacatele sale. Abia atunci

Dumnezeu Ti va darui siguranta, odihna si mangaiere. In caz contrar, e! nu va scapa de la pierzare.

Daca n-ar mai vorbi atata, lov ar putea sa-si pledeze cauza Tnaintea lui Dumnezeu, Tncreditandu-I viata. lov este

7. Raspunsul lui lov (cap. 12-14)

12:1-6 In cuvinte marcate de un pro-nuntat sarcasm, devenite Tntre timp cele-bre, **lov** Ti acuza pe prietenii sai de aro-ganta intelectuala:

In adevar numai voi sunteti oameni, Si odata cu voi va disparea intelep-ciunea!

Oricine stie ca **Dumnezeu** este Tntelept si puternic, dar atunci cum se explica cumplita suferinta a unui om care primea candva raspunsuri la rugaciunile sale, in contrast cu prosperitatea de care au parte cei nelegiuiti? „Voi nu sunteti loviti de nici un necaz, si totusi ma luati tn ras, dati Tntr-un om care e gata sa cada" (v. 5 TEV).

12:7-12 Chiar si natura, cu fiarele sal-batice, cu pasarile si cu pestii din ea, demonstreaza caracterul arbitrar al actiunilor lui Dumnezeu - par sa spuna aceste versete - prin faptul ca pe unele fe distrug, pe cand pe altele le apara. Daca criticii lui lov si-ar Incerca cuvintele cu aceeasi atentie cu care gusta alimentele, ar da dreptate celor din vechime, care au fost m una-nimitate de acord cu afirmatiile lui lov.

12:13-25 Acum lov se lanseaza Tntr-o maiestuoasa enumerare a suveranitatii lui Dumnezeu, a Tntelepciunii si tariei sale, precum si a modului Tn care aceste atribute produc adesea rezultate inexplicabile si paradox ale.

13:1-19 lov Tsi mustra criticii, care nu i-au spus nici un lucru pe care sa nu-1 fi Știut si el. Cauza lui el doreste s-o aduca Tn fata lui Dumnezeu, nu Tn fata acestor fauritori de minciuni si vraci netrebnici. Daca ar tacea, ar trece drept Intelepti Tn fata oame-nilor. Desigur modul Tn care explica ei actiunile lui Dumnezeu este contrar ade-varului, drept care vor da socoteala Tnain-tea Lui pentru asta. Argumentele lor au fost lipsite de substanta si total nefolosi-toare.

Tncredintat ca va fi Tndreptatit, Tn cele din urma, dar chiar daca ar fi ca Dumnezeu sa-1 ucida, el **tot se va increde** Tn Domnul.

13:20-28 De la 13:20 la 14:22, lov I se adreseaza direct lui Dumnezeu. Il implora sa-i aduca usurare din suferintele sale, rugandu-L sa-i explice de ce-1 trateaza atat de aspru. Caci, spune lov, se perpele^te ca un nenorocit, aidoma unui veșm&nt mancat de molii, nedemn de a fi luat Tn seam& de Dumnezeu.

Francis Andersen evalueaza cuvintele lui lov dupa cum urmeaza:

Aici lov se dovedeste a fi un observator mai onest, un ganditor mai exuberant decat prietenii sai. Este amedtor de cuprinzatoare conceptia sa despre. Dumnezeu. In schimb, mica zeitate din teologia lui Elifaz, Bildad si Jofai este lesne de inteles si lesne de crezut. Dar o credinta de ca-librul lui lov pune spiritul uman la grea cazna.¹⁵

14:1-6 lov continua sa Tntrebe de ce se poarta Dumnezeu atat de necrutator cu un om atat de firav, de trecator și de gre^elnic. Versetul 1 este unui din cele mai frecvent citate versete, probabil pentru aria larga de Tntrebuintari:

**Omul nascut din femeie are
viata scurta, dar plina de
necazuri.**

Prin urmare, ce bine ar fi daca Dumnezeu l-ar lasa sa-si traiasca putinete zile ce i-au mai ramas Tntr-o relativa pace.

14:7-12 Mai multa speranta este pentru om pom ce a fost taiat, decat pentru el. Moartea unui om e marcata de o groaznica fmalitate. Un mort este asemenea unui r&u secat.

14:13-17 lov ar dori ca Dumnezeu să-1 ascunda intr-un mormânt... p^na se va potoli mania Lui. Apoi, daca Cel Atotputernic Ti va chema, el se va Tndrep-tati. intre timp, Dumnezeu tine cont de fiecare pacat al sau.

lov face patru lucruri in acest fragment: (1) Cere sa i se descopere care Ti sunt pacatele; (2) Arata cat de trecatoare este viata omului; (3) Este cuprins de

disperare cu privire la finalitatea mortii (si taneste dupa un mijlocitor, agatandu-se cu dispe-

474

lov

rare de nadejdea vietii de apoi); (4) Tncapat;§nat.
Se plange de starea sa actual!

Versetul 14a ridică o întrebare care se poate de importanță: **Daca un om moare, va trai el iarasi?** Domnul nostru răspunde la aceasta întrebare în Ioan 11:25, 26:

Eu sunt Învierea și viața. Cine crede în Mine, desi ar muri, va trai. Să cine trăieste și crede în Mine nu va muri niciodată.

Harold St. John comentează pe marginea versetelor 14 și 15:

In 14:14, 15 peste întinderea nesfarsita a marii tacute se revarsă zorii și într-un pasaj de un cu-raj aproape nemaintalnit, Ioh declară că omul nu se rezuma la o simplă alcatuire a materiei; că, desi cerurile vor trece, muntii și dealurile din vechime se vor prăbusi, chiar dacă el însuși ar zacea în străsoarea mormântului mileniu de-a randul, va veni totuși o zi când Dumnezeu va simți încouind în inimă să o bâne nepotolita după partenie cu prietenul sau, un dor după lucrarea mainilor Sale.

Atunci, din adâncul Hadesului, Ioh va răspunde și, într-un chip mai trainic decât muntii, mai permanent decât cerurile, va fi reunit cu Dumnezeul care a fost coplesit de dorul după slujitorul Său.¹⁶

14:18-22 La fel de inevitabilă ca eroziunea din natură este deteriorarea omului când e supusă încercări. Trupul Tău revine în tarâna îar sufletul se întoarce în locul de jale.

Cu aceasta se încheie prima runda de cuvantări. Logica urmarita de prietenii săi a fost până acum următoarea: Dumnezeu este drept; El îi pedepsesc pe cei răi; în consecință, dacă Ioh este pedepsit, asta demonstrează că este rău. Dar Ioh a susținut că tarie că *nu* este deloc un om rău.

B. A doua runda de cuvantări (cap. 15-21)

In a doua runda de cuvantări, asa-zisii „mangaiitori” ai lui Ioh nu mai înțeama la pocaintă, ci adoptă un ton de vehemță condenare. Iar Ioh devine tot mai

1. A doua cuvdntare a lui Elifaz
(cap. 15)

strSmosi, Elifaz

15:1-6 A venit acum timpul ca Elifaz Temanitul sa-i reproseze din nou lui lov ca este vanitos si necucernic, ca rosteste cuvinte care nu ajuta fa nimic. intr-o suita de Tntrebari lansate ca din pusca, Temanitul ridiculizeaza presupusele cunostinte ale lui lov, calificandu-le drept desarte. Desi cuvintele pline de cutezanta ale lui lov, de un pronuntat ton provocator la adresa lui Dumnezeu, 1-au facut pasibll de acuzatia ca ar „nimici chiar frica de Dumnezeu," totusi a fost nedrept ca Elifaz sa-1 acuze ca a **ales vorbirea oamenilor violeni**. Dimpotriva, lov a fost mult prea deschis cu sine, dezvaluind o multime de lucruri despre el Tnsusi. De orice putea fi acuzat, numai de a fi un fatarnic *nu!* In zadar ar incerca el sau oricine altcineva sa faca parada de neprihanire.

15:7-13 In continuare Elifaz ataca pre-supusa arroganta a lui lov manifestata prin parerea prea tnalta pe care sustine Elifaz ca ar avea-o lov fata de el insusi: **„Ai mono-polizat tu intelepciunea?”** Tntreaba el. De fapt, tocmai prin faptul ca Elifaz defineste cuvintele celor trei mangaietori **„mangaierele lui Dumnezeu,”** spunand ca ar fi „blande,” el demonstreaza o totala lipsa de compasiune ?n sfaturile pe care doreste sa i le ofere lui lov.

15:14-16 Elifaz repeta afirmaliile facute la 4:17-19 cu privire la sfintenia lui Dumnezeu si la pacatosenia omului. Dar prin ce era lov mai paeatos decat Elifaz? Ridout Tntreaba:

De ce ti este atunci aplicata lui lov, ca si cand ar dovedi c3 *el* e mai paeatos decat toti ceilalți? De bunt seama cuvintele sale [ale lui Elifaz] sunt mai pline de viclesug decat toate afirmatiile lui lov, rostite sub presiunea starilor de tensiune prin care a trecut acesta. Mult mai bine ar fi ca Elifaz să se alature lui lov, marturisind ca si el este „abominabil si -murdar.” Sarmanul nostru oropsit ar fi raspuns mult mai lesne la o atare ati-tudine.¹⁷

15:17-26 Facand apoi apel la mtelep-ciunea mostenita de la

descrie durerea pe care o traieste un om Tn viata sa.

15:27-35 Pe eel rau tl napadesc o sume-denie de necazuri ?i aceste nenorociri sunt pe m&sura vinovatiei sale.

2. Rdspunsul lui Iov (cap. 16,17)

16:1-5 Iov respinge analiza facutS de Elifaz situatiei sale, ripostand energetic Si calificandu-si criticii drept „**mangaietori mizerabili**” (sau „jalmici”). Daca ei s-ar afla Tn locul sau, Iov ar Tncerca eel putin ss-i m&ngiue cu adevarat!

16:6-14 Dar acum Dumnezeu s-a intors impotriva sa, dandu-1 pe mana unor oameni rai si prigonindu-1 dincolo de putinta sa de a Tndura, **cu rana dupa rana**. Toate acestea in pofida faptului ca Iov nu s-a f&cut vinovat de nici o nedreptate.

16:15-22 Faptul ca Iov si-a **cusut** (nu doar s-a *Imbracai*) cu **panza de sac** pe piele e o dovada elocventa a permanentei sale stari de Tntristare. Neavand **prietenii** care sa-1 mangaie sau pe cineva care sa-i pledeze cauza, curand Iov se va duce pe cararea de unde nu se va mai Tntoarce.

Unele din cuvintele din versetele 9-19 sunt folosite in Psalmi cu referire la Mesia. Prin urmare, suntem justificati sa le *aplicam* la suferintele lui Cristos, chiar daca nu acesta este Tntelelesul lor *primar*,

17:1-12 Si astfel, Tn timp ce Iov, cu duhul zdrobit, sta la marginea mormantu-lui, gata sa se prabuseasca, prietenii lui Tl batjocoresc. Dar el nu doreste ca altcineva sa-i judece cazul Tn afara de Dumnezeu, deoarece criticii lui si-au dovedit netrebni-cia. Domnul 1-a facut sa fie tinta batjocurilor. Oamenii drepti care vor vedea conditia lui se vor ridica tmpotriva criti-cilor sai, Tn timp ce el va continua sa-si apere integritatea. Nici un singur om Tntelept nu e Tn stare sa gaseasca el printre cei trei antagonisti ai sai.

17:13-16 Lui Iov nu i-a mai ramas nimic Tn afara de mormant, cu Tntunericul ssu, cu putreziciunea si cu viermii sai.

3. A doua cuvantare a lui Bildad

(cap. 18)

8:1-4 Bildad Șuahitul Tl condamnS pe Iov pentru dispretel cu care a tratat **cuvin-**

tele de Tntelepciune rostite de el si de prietenii sai. Un lucru bun pe care-l putem totuși remarcă la Bildad este faptul ca reprosurile adresate de el lui Iov sunt *mai scurte* decat ale celorlalți doi mangaletori. Poate că tocmai conțină virtutii ce rezidă în concizie în-a Tncurajat să-i sugereze lui Iov să pună capăt acestor cuvintări ale sale.

18:5-21 El repeta refrenul devenit într-o timp arhicunoscut cititorilor, potrivit căruia pacătosul este prins în mreaja pro-priilor sale pacate, pentru că apoi să enumească o listă înfricoșătoare a tuturor nenorocirilor care se abat peste casa unui pacatos. Desigur, Bildad a *avut dreptate* că a afirmat că oamenii suferă din pricina pacatelor lor, dar *nu a avut dreptate* când a susținut că aceasta ar fi explicația suferințelor lui Iov. Astă pentru că nu toate suferințele sunt urmarea directă a pacatului din viața cuiva.

4. Răspunsul lui Iov (cap. 19)

19:1-22 Iov le spune prietenilor că ar trebui să le fie rușine de felul înălțării în care l-au ponegrit, după ce a avut deja parte de tratament nedrept din partea lui Dumnezeu, a rudenilor, a prietenilor și chiar a slujitorilor sai. Trupul său să fie ofilit și abia a scapat cu viață. Cu toate acestea, prietenii sai îl se alătură lui Dumnezeu, atacându-l fără milă.

19:23,24 El ar dori să-i fie scrise cuvintele de apărare într-o carte și săpate cu o dalta de fier și plumb pe vechi în stanca, pentru că în viitor să îl se poată face dreptate.

19:25-27 Într-un moment de rara ilu-minare, Iov crede că există un Răscumpărător care îl va face într-o zi dreptate și-l va restaura, chiar dacă într-o timp ar putea interveni moartea și putrezicunea.

Marele predicator englez Spurgeon, al cărui stil literar nu se deosebesc prea mult de cel al cartii Iov, face o excelentă aplicatie a versetului 25:

dintronu scură: cuvant: „meu” - „Răscumpărătorul meu” și din faptul că Răscumpărătorul este viu. O, ce nevoie

avem sa ne tinem stransi de un Cristos viu! Mai Tntai trebuie sa ne asiguram un loc In El, pentru ca apoi s5 ne putem bucura de EL... Prin urmare, un Rascumparator care nu ma rascumpara pe *mine*, un razbunator care nu se va ridica niciodata ?n apararea sSngelui *meu* ~ oare de ce folos mi-ar fi? Nu va lasati pana cand, prin credinta, nu veti putea spune: JDa, m5 arunc cu toata fiinta mea asupra Domnului meu Cel viu. El este al meu." Poate ca te vei tine de Ef cu o mSna firava, poate ca vei considera drept o mare cutezanta sa spui: „El e viu, ca Rascumparator al *meu*" Totusi nu uita cS daca vei avea credinta chiar și cat o samanta de mustar, acea mica credinta te va *indreptati* sa rostesti aceste cuvinte. Dar mai gasim aici un cuvant ce exprimft putemica tncredere a lui Iov: „\$tiu." A spune: „Sper ca va fi asa, cred c-o fi" este, desigur, o mangaiere și atatea mii de oite din staulul lui Isus nu tree niciodatS de stadiul acesta. Dar pentru a atinge esenta mangaierei, trebuie sa spui: „\$tiu."¹⁸

Faptul ca Iov are credinta ca-L va vedea pe Dumnezeu in trupul sau, dupa ce pielea i-a fost distrusa, indica cu destul temei ca el s-a referit probabil lamvierea cu trupul, doctrina nu prea raspandita pe paginile Vechiului Testament, dar acceptata ca norma in vremea Domnului nostru de catre evreii ce credeau in Vechiul Testament.

Din nou Spurgeon comenteaza, Tn stilul sau inconfundabil, pe marginea versetului 26:

Notati evlavia ce marcheazS asteptarea lui Iov: „I1 voi vedea pe Dumnezeu." El nu spune: „Ii voi vedea pe sfinti" - desi și aceasta va fi o nes-pusa binecuvantare - ci „Tl voi vedea pe *Dumnezeu*." Dupa cum nu spune: „Voi vedea slavitele porti, voi privi zidurile de jasp, voi admira cununile de aur," ci „jl voi vedea pe Dumnezeu." Aceasta este suma totala si esenta raiului, Tn aceasta consta nadejdea fericita a tuturor credincios.ilor.¹⁹

19:28,29 Avand Tn vedere ca Iov va fi astfel Tndreptatit Tn viitor, prietenii lui nu ar trebui sa-l prigoneasca, deoarece prin asta

riscasafiepedepsiti.

5. *A doua cuvdntare a lui Tofar* (cap. 20) 20:1-19 Se pare ca marturisirea de cre-

dinta a lui Iov a ramas fara ecou. Tofar nu a luat deloc aminte. El spune ca istoria omenirii ar demonstra faptul ca omul man-dru va pieri pe veci. Copiii lui vor cersi de la saraci si vor returna tot ce a fost luat pe nedrept. Ba mai mult, eel rau va fi secerat Tn floarea varstei, cand e Tn toata vлага tineretii. Indiferent c&t de luxos a lost traiul sau, va pierde dintr-odata tot ce a castigat prin asuprirea saracilor.

20:20-29 Aproape orice calamitate imaginabila va veni peste el, inclusiv foamea, striimtorarea, mizeria, atacurile armate, incendiile si pierderea linistii. Cerul si pamantul vor unelti Tmpotrica sa iar averile lui vor disparea. Aceasta este mostenirea randuita de Dumnezeu pentru cei rai.

lata ce spune G. Campbell Morgan Tn legatura cu aceasta:

Intr-un fragment plin de patetism, Tofar descrie instabilitatea castigurilor obtinute pe cai necinstitite. Da, este sj un triumf, dar acesta e de scurta durata. Este o ascendentă, dar e urmata de o rapida disparities. Exista si sentimentul exube-rantei pe care o confera tineretea, dar aceasta e coborata apoi Tn tarana. Este si o dulceata, dar ea se transforma Tn remuscare; o Tnghitire Tn sec, care se transforma apoi Tn vomat. Dobandirea unor bunuri fara ca persoana respectiva sa se bucure de ele. Dar Tn ultima instanta cea mai mare pierdere pentru eel rau este faptul ca tnsusj Dumnezeu se Tntoarce Tmpotrica sa, urmarindu-L cu instrumentele judecafii. Intunericul Tl va Tnvaiui. Pacatul sau este eviden(iat de lumina cerurilor iar pamantul se Tntoarce Tmpotrica sa. Sa se examineze cum se cuvine istoria riutatii si se va vedea cat de adevarata este.²⁰

6. Raspunsul lui Iov (cap. 21)

21:1-22 Acum Iov cere prietenilor sai sa-1 asculte cu atentie maxima. Plangerea sa nu este Tndreptata neaparat Tmpotrica omului, desi jalnica stare Tn care se afla el ar trebui sa trezeasca compasiunea umana. EI contracareaza argumentele lor cu obser-vatia valabila ca cei rai prospera Tn toate

domeniile vietii si mor fara suferinta, chiar daca pentru Dumnezeu nu gasesc nici un loc in viata lor. De cate ori, Tntreaba Iov,

secera cei rai rasplata pentru pacatele lor in viata de acum? De cate ori nu sunt ei matu-rati ca pleava purtata de vant!

Voi susfineti ca Dumnezeu il pedepseste pe un copil pentru pacatele tatalui sau. Nicidcum! Sa-i pedepseasca Dumnezeu pe cei care p&catu-iesc; sa demonstreze ca" o face din pricina pacatelor lor. Sa-si poarte pacatosii propriile lor, pacate; sa resimta mania Dumnezeului celui Atotputernic. Cand viata unui om s-a incheiat, oare ii mai pasa lui dac& copiii lui sunt fericiți? Poate un om sa-L inve^e pe Dumnezeu, care judeca pana si pe cei sus-puși? (v. 19-22 TEV).

21:23-34 Un om moare in pace, in plina tarie si prosper. Altul paraseste aceasta lume cuprins de amaraciune si saracie. In moarte toti sunt la fel. Daca prietenii lui Iov sustin ca cei rai sunt intotdeauna pedepsiti in viata de acum, el va apela la cei care c&latoresc mult, rugandu-i pe acestia s& marturiseasca asupra faptului ca desj eel rau s-ar putea sa fie pedepsit in viata de apoi, in viata actuala el adesea o duce destul de bine. Nimeni nu-1 condamna, nimeni nu-1 pedepseste si el moare la fel ca ceilalți. Iar in incheierea pasajului, Iov le mai spune prietenilor sai si aceste cuvinte: „Cat.despre voi, mereu incercati s& ma mang&iati, dar o facej cu cuvinte far&sens. Toate raspunsurile pe care mi le dati sunt o minciuna!" (v. 34 TEV).

Cu aceste cuvinte, Iov incheie a doua runda a schimbului de cuvantari cu prietenii sal. Acești asa-zisi „mangaiitori" au cam ajuns la capatul sforțarilor lor de a-1 găsi pe Iov vinovat de pacat. Dar ei tot nu se lasă, cum vom vedea în urmatoarea runda, la care Tofar nu mai participă.

Problema cartii Iov' inca nu este rezolvata. De ce sufera cei drepti? Dar Iov a facut oarecare progrese, in contextul in care cateva raze de lumina au inceput sa strabata prin stratul gros de intuneric ce pare sa inconjoare enigma suferin^elor sale.

C. A treia runda de cuvantari (cap. 22-31)

1. A treia cuvantare a lui Elifaz (cap. 22) In cea de-a treia si ultima dintre runde,

Elifaz si Bildad Tsi due pana la capat ple-doariile, repetand multe din afirmatiile anterioare. Tofar nu mai spune nici un cuvEint. Apoi Iov le raspunde, nefiind, dupa cate se pare, afectat de argumentele lor, intrucat stie ca nu este un pacatos sau un fatarnic ascuns, ci, dupa cum ni sc spune in capitolul intai, un om tara prihana (nu insa si fara pacat sau un om smerit). Ultima cuvantare a lui Elifaz este plina de demnitate si frumusete literara. De data aceasta se adreseaza cu un pic mai mull respect fata de bietul Iov, desi il nedrep-tateste in continuare.

22:1-11 tntrebarile lui Elifaz au menirea de a demonstra ca Dumnezeu nu are nevoie de Iov sau de vreun lucru al acestuia sau de vreo actiunea a sa, ba nici macar de caile sale neprihanite. Apoi se lanseaza intr-o tirada de proportii in care ?1 acuza pe Iov de acte grosolane de rautate, cum ca chipurile acesta ar fi luat cu japca de la saraci gajul lasat de acestia, ca ar fi refuzat sa dea apa de baut celor truditi, paine celor flamanzi, ca ar fi deposedat cu forta pe unii de pamantul lor si ca ar fi asuprit pe vaduve si pe orfani. Asta, in opinia lui Elifaz, ar fi explicatia dilemei in care se afla Iov. Realitatea era insa cu totul alta. Iov dovedise un inalt grad de constiinta sociala, de o generozitate exemplara.

22:12-20 Iov este indemnata sa nu creada ca Dumnezeu, din inaltimea cerurilor, nu vede ce se intampla. Daca va continua in pacat, i se atrage atentia, va avea parte de soarta celor din zilele lui Noe, cand temeliile pamantului au fost zguduite de potop, in care au pierit aceiasi oameni peste care inainte Dumnezeu adu-sese prosperitate. Cei drepti se bucura ori de cate ori cei rai sunt pedepsiti.

22:21-30 In acest ultim apel, Elifaz ii rezerva lui Iov cuvinte de toata frumusetea: „Fa cunostinta acum cu El si fi in pace” (v. 21a); „Atunci Cei Atotputernic va fi aural tau, argintul tau, bogatia ta” (v. 25); si „pe cararile tale va

straluci lumina” (v. 28b). Aceste cuvinte nu sunt doar exceptional de frumusoase, dar si adevarate - pentru un pacatos pocait „care se intoarce la Cei

Atotputernic" si „isi indeparteaza faradelegea din „corturile sale" (v. 23)! Singura problema este cea care tine de aplicatie: lov nu a trait in pacat! Barnes rezuma apelul final adresat de Elifaz lui lov in termenii urmatori;

Cel Atotputernic va fi aparatul sau; !n Dumnezeu Tsi va gasi lov fericirea; El Ti va asculta rugaciunea; lumina va straluci pe c&rarile sale; iar'cand alu'i vor fi fost smerip', el vafiTnal|at.²¹

2. Raspunsul lui lov (cap. 23, 24)

Capitolele 23 si 24 formeaza un tot uni-tar, reprezentind o singura cuvantare, diviziunea dintre capitole fund rezultatul unei conventii stabilite de invatatii biblici din vechime. lov dezvolta trei teme in capitolul 23: dorul sau de a putea sa-?i prezinte cazul la tronul lui Dumnezeu (v. 1-9); modul in care i–i apara el stilul nepri-hanit de viata (v. 10-12); ?i frica sa de Dumnezeu, pe care-L vede ca pe un adver-saralsau (v. 13-17).

23:1-9 Plangerea lui lov este amara. O, daca ar putea el sa se apropie de tronul lui Dumnezeu si sa-1 gaseasca! Spurgeon comenteaza:

Prima sa rugaciune nu este: „O, daca as putea fi vindecat de boala care-mi puroiaza aproape orice particica din trupul meu!" dupa cum nu se roag&S nici macar cu aceste cuvinte: „O, dac&S as putea sa-mi vad copiii recuperati din ghearele mormantului iar avereia mea sa fie smulsa din mainile pradatorului!" ci primul si cel mai patrunz&tor strigat izvorat din adancul fiin&jei sale este: „O, de-a& §ti unde sa-L gasesc pe El, care este Dumnezeul meu! De-as putea sa ma apropii de scaunul Sau de domnie!" Copiii lui Dumnezeu alearga acasa, c&Snd vine m&rtuna. Este instinctul de origine cereasca sadit&n sufie-tul salvat prin har de a cauta ad&Spost din toate primejdiile sub aripile lui Iehova.²²

lov este convins ca daca s-ar putea apropia de Domnul, El ar fi nevoie s& recunoasca ca lov este neprihanit si astfel ar fi izb&Svit pe veci de Judecatorul sau.

23:10-12 Versetul 10 este citat

adesea ca dovada in sprijinul afirmatiei ca fncer-

carile ar avea un efect sfintitor, dar in con-textul nostru lov are increderea ca va fi gasit nevinovat. Intre timp, spune lov, Dumnezeu actioneaza in mod arbitrar iar judecatile Sale infricosatoare il umplu de groaza. Cu toate acestea, lov crede ca daca ar fi lasat sa-si prezinte cauza inaintea scaunului de judecata al lui Dumnezeu, ar fi gasit curat ca aurul, constatandu-se ca a ascultat intotdeauna de cuvintele lui Dumnezeu, pe care le-a strans ca pe o comoara in sufletul sau, mai mult decat hrana de care are trebuinta trupul sau. Minunatele cuvinte din versetul 10 sunt demne de a fi memorate si rostite de noi. in momentele din viata cand avem cea mai mare trebuinta de ele:

**Dar El ?tie calea pe care o
urmez; Dupa ce ma va
incerca, voi ieși curat ca
aurul.**

23:13-17 Intre timp, **unicul** si aparent arbitrarul Dumnezeu face tot ce dorește sufletul Sau iar lov se teme de El, ba chiar este ingrozit, pentru ca Dumnezeu i-a „slabit” inima.

24:1-12 Intrucat nimic nu este ascuns de Cel Atotputernic, lov nu prncepe de ce El nu le daruieste celor care II cunosc dezlegarea dilemei potrivit careia cei rai par sa prospere in viata aceasta. Apoi lov enumera in amanunt marile nedreptati ce se savarsesc in lumea aceasta - crimele asupitorilor si suferintele celor asuprati. Ridout comenteaza pe aceasta tema:

Este un tablou dezolant, bazat pe realitatea arhi-cunoscute de ei - ca, de altfel, de noi. Cum va putea Tnsa Elifaz sa armonizeze aceste realitatii cu teoria sa, dupa care raul nu ramane niciodata nepedepsit in viata aceasta? Dar vai, cum poate *Dumnezeu* sa-si inchida ochii fata de aceste lucruri si sari supuna la cazne pe un om credin-cios, iar nu pe raufacatori? Aceasta este marea dilema cu care se confrunta lov, la care nu a gasit nici o dezlegare.²³

lov se plange de ceea ce i se pare lui drept esecul lui Dumnezeu de a guverna lumea (v. 12):

**fn cetate rasuna vajetul celor
care mor, si sufletele celor
raniti striga disperat; si totusi
Dumnezeu nu-i invinueste [pe
asupritoril] pentru aceste
miselii.**

24:13-17 In continuare lov descrie trei tipuri de rebeli: ucigasul, adulterul si'tal-harul. Toti trei prefera intunericul noptii ca mediu propice pentru a-si desfasura acti-vitatile. **Dimineata este totuna pentru ei cu umbra mortii.**

24:18-25 In pofida faptului ca acestei paclatossi rai ar trebui sa fie blestemati pe pamant Si sa li se piarda pomenirea, se pare ca Dumnezeu le da siguranta. lov sustine ca cei rai nu mor de o moarte mai napras-nica decat altii, spunand ca e gata sa raspunda oricui Tncearca sa-i demonstreze ca nu e asa.

Tntrucat cuvantarea lui Bildad este atat de scurta, Tofar neluand deloc cuvantul, iar raspunsul lui lov este atat de lung, unii experti biblici au opinat ca versetele 18-25 nu ar fi deloc raspunsul lui lov. Unele versiuni moderne ale Bibliei merg pana acolo incat dispun textul sub alta forma in acest punct (ca si in altele), Tntr-o maniera nejustificatS. Andersen, care „nu este conyins ca lov ar fi putut rosti aceste cuvinte,”²⁴ ne arata cum au procedat unii cu aceste texte:

N-ar trebui sa ne grabim a-1 deposeda pe lov de aceste cuvinte cu atata usurinta, doar pentru ca noua nu ni se par a fi In ton cu cuvintele pe care credem noi ca ar trebui sa" le rosteascS el. Aceas-ta decupare s-a operat fn trei modalitati: mai Tntai, unii le-au eliminat In Tntregime, pe motiv ca ar fi o glosa plina de piosenie care 1-ar prezenta pe lov mai ortodox decat este; altii le-au pus Tn gura unuia dintre prietenii sai, fie Bildad (NAB), fie Tofar (Pope); iar cei din a treia categorie le-au interpretat ca pe citat al lui lov despre ceea ce ar spune prietenii sai (RSV, traducere care adau-gS cuvintele *You say* („voi spuneti") si sustine ca versetele 21-24 ar constitui replica lui lov; Tn sfarsit, Tn a patra categorie, Gordis interpreteaza integral versetele 18-24 ca fiind un citat).²⁵

3. A treia cuvdntare a lui Bildad
(cap. 25)
Ultima dintre cuvantarile
mangaieto-

rilor lui lov nu este aceea a lui Tofar, cum ne-am fi asteptat, ci a lui **Bildad \$uahitul**. Se pare ca Tofar si-a epuizat arsenalul retoric, Bildad nefiind nici el prea prolific, cuvantarea sa fiind foarte scurta - cea mai scurta din cartea lov:

Judecand dupa caracterul lapidar al cuvantarii lui Bildad si dupa fapail ca nu contine, practic, nimic nou, s-ar parea ca prietenii sal si-au epuizat toate argumentele pe care au fost Tn, stare sa le formuleze. Si acesta nu este un lucru de saga, deoarece nu erau oameni de rand, ci ganditori profunzi si lucizi, Tnzestrati cu o forta expresiva rar Tntalnita. Ei se exprima intr-un limbaj elevat, de mare noblete, in metafore penetrante, de aleasa frumusete. Cu toate aces-tea, pozitia adoptata de ei Si argumentele formulate au fost gresite, Tnguste si imposibil de reconciliat cu realitatea.²

intrucat Bildad a Tnteleas, Tn sfarsit, ca multimea cuvintelor nu ajutS la nimic, el se rezuma acum la doua teme: maretia lui Dumnezeu (v. 1-3) si nimicnicia omului (v. 4-6).

25:1-3 Dumnezeu define stapanirea si frica, ostirile sale fiind fara numar.

25:4-6 Avand in vedere ca pan& si luna si stelele nu sunt curate Tnaintea lui Dumnezeu, ce speranta mai poate avea omul - care nu este decat un vierme... un viermi^or? Cuvintele lui Bildad sunt ade-varate si sublim exprimate, dar lipsite de dragoste si mangaiere, nefiind astfel de nici un folos pentru a alina suferintele lui lov.

4. Raspunsul lui lov (cap. 26)

26:1-4 Mai Intai lov contracareazS argumentul lui Bildad. Chiar daca ar fi sa admitem ca lov este **lipsit de putere si nu are nici o tarie sau intelepciune**, prin ce i-a venit Bildad Tn ajutor? Mai degraba, cuvintele sale au fost zadarnice, lipsite de consideratie si total incapabile de a raspunde la argumentele formulate de lov.

26:5-13 Restul capitolului ne prezinta o descriere minunata a puterii lui Dumnezeu manifestata pe tot cuprinsul universului: circuitul apei Tn naturS (prin evaporare si formarea de precipitatii); densitatea

norilor; ciclul luminii si Tntunericului; fur-tunile care se formeaza pe mari; precum si stelele si constelatiile cu care Duhul Sau a Tmpodobit cerurile.

Daca Bildad a subliniat gloria lui Dumnezeu Tn ceruri, Iov se opreste in acest pasaj asupra puterii Sale in adancimi; **sub ape**, in **\$eol** si in nimicire.

Iov ne informeaza - cu secole inainte ca acest adevar sa fi fost predat in scoli - ca Dumnezeu **tine suspendat pamantul pe neant** (o exprimare poetica a pozitiei planetei noastre in univers si a miscarii Tn cadrul sistemului solar).

Ce prapastie incomensurabila strabat aceste putine, dar superbe cuvinte, situandu-se pe o pozitie „ca de la cer la pamant" deasupra cosmogoniilor filosorilor pagani! Avem aici ger-menii descoperirilor de mai tarziu damite unor oameni ca Newton sau Keppler. Mare gre?eala este a se crede ca Scriptura nu ne invata ade-varuri stiintifice! In realitate, ea ne mvata tot adevarul de care avem trebuinta. Chiar daca n-o face Tn limbajul stiintific la care ne-am astepta, o face cu acuratete stiin|ifica.²⁷

26:14 Daca aceste minuni **sunt doar marginile cailor Sale si numai adierea lor usoara ce ajunge pana la noi**, se Tntre-aba Iov, atunci cine ar putea intelege **tune-tul lucrarilor Lui puternice?**

5. Monologul de incheiere al lui Iov

(cap. 27-31)

„Mangaietorii" lui Iov n-au reusit sa-si sustina teoriile cu argumente convinga-toare, dupa cum nici Iov nu si-a rezolvat problema! Dar el este pe drumul eel bun si pare sa creasca Tn credinta.

Monologul lui Iov contine trei teme principale: Iov contrasta integritatea sa cu *condamnarea celorrai lapterzare* (cap. 27); el elogiaza *valoarea nepretuit de mare a intelepciunii* (cap. 28); Si, in fine, Tn ultima parte, se occupa de *el insusi* (cap. 29-31).

27:1-5 Cuvintele cu care Tncepe acest capitol: **„Ba mai mult, Iov si-a continuat discursul, zicand"**

sugereaza o puternicS linie de demarcatie, marcand Tnceputul unui segment major. Acum el nu se mai

multumeste doar sa-i *rdspunda* lui Bildad (26:1), c.i se adreseaza tuturor, „descarcan-du-se”, ca sa spunem asa, de o multime de lucruri. **Iov** continua sa-si sustina sinceri-tatea, **integritatea** si **neprihanirea**, refuzand sa accepte ca criticii sai ar putea totuși avea dreptate cand Tl acuza ca sufcrinta sa i se trage dintr-un pacat ascuns.

27:6-23 Iov nu-i apara pe cei rai, pe cei nelegiuiti sau pe fatarnici. Ei isi merita necazurile care se abat asupra lor. El doreste sa-i Tnvete pe cei trei prieteni ai sai despre purtarile lui Dumnezeu cu omul nelegiuit - aceste adevaruri nefiindu-le straine, deoarece ei Tnsisi le-au remarcati. Astfel, asupra celui rau se abate adesea dezastrul (desi nu intotdeauna), lovindu-i familia, averea, casa si persoana sa. EI va pieri, pe cand cei buni se vor bucura.

28:1-11 Acest capitol minunat este inte-miat pe Tntrebarea formulata Tn versetelor 12 si 20:

**Dar unde se poate gasi
intelep-
ciunea?
Si unde este locuinta
princeperii?**

Omul da dovada de multa iscusinta si per-severenta Tn sapaturile pe care le face pen-tru a descoperi metale pretioase si margaritare. Aici, in prima sectiune a capitoului, omul cu toata deșteptaciunea sa (evidențiată în procesul mineritului) nu-a fost în stare să *gdseasca tntelepciunea*. În versetele 13-19 bogatiile omenesti sunt incapabile *de a cumpara tntelepciunea*, iar Tn versetele 21 - 28 ne este prezentat Dumnezeu ca *singurul datator de intelep-ciune*.

Este fascinanta descrierea modului Tn care se facea mineritul Tn vremurile de demult, desi ea a dat de furca mai tuturor traducatorilor. Versetul 4 pare sa fi fost ce! mai dificil de tradus, rezultatul fiind ca aproape nici o traducere în limba engleza nu seamana în acest punct cu celelalte, fiecare intrelegand textul în alt mod. E interesant de retinut ce spune Andersen în aceasta privință, „de parca nu s-ar fi aflat în fața traducatorilor același text [original] din limba ebraica.”²⁸

Spre deosebire de Bildad, pentru care

omul nu e decat „un vierme,” Iov Ti
recunoa?te fintei umane
iscusinta la
minerit:

Succesele deosebite pe care le-a
Tnregistrat omul ca miner arata ce
deștept și intelligent este el; cu toate
acestea, el a fost total neputincios în
Tncercarea de a scoate la suprafa{a
Tntelep-ciunea.²⁹

peste ramurile sale, slava lui
Tnverzind neTncetat, arcul
Tntinerindu-i

28:12-19 Cararea **intelepciunii** nu se

laza gasita cu una, cu doua. Astfel,
n-o vom descoperi pe uscat, nici pe
mare, dupa cum nu se poate
cumpara și nu i se poate stabili un
pret adevarat, deoarece valoreaza cu
mai mult decat nestematele. **Aurul**
din Ofir.... topazul din Etiopia...
margeanul și cristalul nu sunt
nimic pe langa ea.

28:20-28 **intelepciunea și**
priceperea sunt ascunse de ochii
tuturor fintei or vii. **Pierzarea și**
moartea doar au auzit despre ele.
Acelasi **Dumnezeu** care a conceput
tiparele de neasemuita maiestrie și
complexitate este izvorul
intelepciunii, El fiind Acela care a
creat-o și a alcătuit-o prin cuvantul
Sau. **Frica de Domnul** este
intelepciunea iar **departarea de**
rau este pricepere.

Din capitolul acesta am putea
desprinde Tnvatatura potrivit careia
trebuie să ne supunem providentei
Iui Dumnezeu, lucrarilor sale, chiar
daca nu Tntotdeauna le Tntelegem.

29:1-7 **Iov** ne prezinta în
continuare o relatire maiastra, de
un pronuntat ton nostalnic, a zilelor
de odinioara, marcate de
prosperitate și onoare, zile după
care tanjeste cu ardoare. Pe atunci
se bucura de bunavointa și
Tndrumarea lui Dumnezeu, avându-
i Tn preajma pe copiii sai. Traia o
viata de bunastare, bucurându-se în
cetate de respectul tuturor, și al celor
tineri, și al celor b&trani.
Printii și nobilii Ti dadeau cinste din
pricina faptelor sale de caritate, a
neprihanirii și dreptatii sale.

29:18-25 Iov se astepta să
traiasca pana la adanci batraneti,
pentru ca la urma să moara Tn pace
„**in cuibul**” sau, bucurându-se
pana atunci de prosperitate,
vigoare și tarie, Tntruchipata prin
roua care **statea toata noaptea**

Tn mana. Oamenii Ti ascultau sfatul sorbindu-1 ca pe ploaia de primavara. Privirea iui zambitoare le reda Tncredcrca. Era printre ei ca un fruntas, **ca un imparat In mijlocul unei ostiri si ca unul care ii mangaie pe cei intristati.** E de neintelest cum poate pedepsi Dumnezeu pe un astfel de om!

30:1-8 Dar, cu tristete trebuie sa spunem, Tn prezent Iov a ajuns Tntre timp de rasul celor mai tineri decat el, ai caror parinti erau odinioara pleava societatii, nedemnici macar de a-i pazi turmele, alaturi de caini; oameni epuizati, slabanogi si saraci; hamesiti de foame, de se hraneau din tufele ce cresc salbatice prin pusliu; **izgoniti din mijlocul oamenilor.** nomazi f^ra locuinta, alungati din tara.

30:9-15 lata Tnsa ca acum tocmai aces.ti oameni de nimic din drojdia societatii TI trateaza pe Iov cu un disprest total. Observati efectul de usturatoare ocara realizat de urmatoarele sintagme: **„cantec zeflemitor,” „ei m-au iacut de pomina,” „le este lehamite de mine,” „ma scuipa in fata,” „imi imping picioarele”** (proba-bil i-au pus piedica), **„tmi distrug** (sau bloccheaza) **cararea,”** etc. **Onoarea si prosperitatea** iui Iov au disparut fara urma.

30:16-23 Iov este munck de **dureri**, cu fata schimonosita de agonie. A ajuns numai **tarana si cenusu**, gata sa moara. Dumnezeu nu-i raspunde la rugaciuni, ha i se Trnpotrvcste cu cruzime, T! azvarlc Tntr-o parte si-n alta, fiind pe punctul dc a-1 omor?

30:24-31 Oare TI va lovi El Tn mormanl pe eel ce I s-a rugat cand a fost pe moarte? Iov s-a purtat milostiv cu altii, dar lui nimeni nu i-a aratat Tndurare. Suferintele sale intense sunt acutizate de singuratatea si respingerea de care are parte din partea oamenilor. Conditia sa fizica, dar mai aies cea psihica, sunt sub orice critica. De ce a trebuit oare ca un om neprihanit ca Iov sa ajunga **frate cu sacalii si tovaras cu strutii?**

31:1-12 Iov afirma ca nu si-a permis sa arunce priviri pline de pofta asupra unei tinere (fecioare). El stie ca Dumnezeu vede si pedepseste un atare pacat. Dar Iov nu s-a

482

lov

purtat cu viclesug. Daca ar fi supus la un examen onest, Dumnezeu S-ar convinge ca așa stau lucrurile. Nu, lov nu s-a depar-tat de la cararea neprihanirii. Daca ar fi facut-o, ar fi meritat sa-si piarda **recolta**. Nu a poftit nevasta aproapelui. De-ar fi facut-o, ar merita ca sotia lui sa-i fie data altuia iar averile si insasi viata lui sa fie nimicite.

31:13-37 lov s-a purtat cu marinimie fatS de servitorii sai. A fost milostiv cu saracii, cu vaduvele și cu orfanii. N-a fost Tncoltit de lacomia dupa aur, nici nu s-a lasat amagit in taina de idolatrie (nu si-a sarutat mana in semn de tnchinare la soare si la luna); n-a purtat necaz pe dusmanii !ui; a fost primito rata de toti, liber de pacate ascunse, cinstit Tn tranzactiile cu proprietati imobiliare. Daca i s-ar putea aduce acuze intr-o carte, ar purta-o cu mSndrie ca pe o cununa!

31:38-40 La sfarsitul capitolului 31 **cuvintele lui lov s-au incheiat**. in ce-1 priveste pe Ridout, acesta nu se Tmpaca cu finalul lui lov:

Cuvintele lui lov se vor Tncheia cu adevarat atunci cand el va fi gata sa dea cinste si lauda Celui ce este vrednic sa le primeasca. in ce ne priveste, suntem bucurosi sa constatam ca lov s.i-a ispravit cuvintele asa cum sunt rostite ele in aceasta etapa.¹⁰

III. INTERVENTIA LUI ELIHU (cap. 32-37)

A. Cuvantarea lui Elihu adresata celor trei prieteni ai lui lov
(cap. 32) 32:1-6 in acest punct inceteaza convorbirile dintre **lov** si cei **trei** prieteni ai sai. in mod normal, cum am aratat deja, ar fi urmat sa ia cuv&ntul Tofar, dar din motive neprecizate acesta nu mai vorbeste.

Un tanar, pe nume **Elihu, fiul lui Baracheel Buzitul**, ascultase dezbaterea Tncinsa dintre **lov** si cei **trei** critici ai sai. Multi cercetatori ai Bibliei vad in el o intruchipare a lui Cristos, Mijlocitorul nos-tru. Elihu pare a fi puntea de legatura nimerita dintre modul in care analizeaza prietenii lui lov situatia sa si solu^ia pe care o aduce

Iehova. Pe scurt, el este un inter-

mediar între oameni și Dumnezeu, un mediator care pregătește intrarea în scena a Domnului.

În schimb, alți comentatori nu-1 privesc într-o lumina prea favorabilă, considerându-1 un tanar înțumurat și încrezut!

În orice caz, Elihu (al căruia nume însemna *Dumnezeul meu este El*) s-a aprins de manie împotriva lui **lov**, pentru faptul că acesta s-a indreptat **pe el, mai degrabă decat pe Dumnezeu**. Nici fata de **cei trei prieteni** ai săi nu a avut prea multă îngăduință, reprosandu-le că nu i-au dat lui lov răspunsurile potrivite. În versetele următoare el face un rezumat al discuțiilor din cele douăzeci și nouă de capitoie precedente.

32:7-22 Din rătăciuni de respect fata de varsta lor înaintată, Elihu a tacut, mulțumindu-se să asculte cu toată atenția ce au spus aceștia, dar acum nu se mai poate stapani.

Elihu începe cu afirmația potrivit careia **oamenii mari** (sau **oamenii cu număr mare de ani**, NKJV marg.) nu sunt întotdeauna înțelepti, Dumnezeu putând să-i dea pricepere unui om mai tanar, cum este, de pilda, el. Criticilor lui lov le reprosează că n-au avut argumente convingătoare. Esecul lor fortându-1 pe Elihu, din cauza fientei sale, să ia cuvantul. Dar el promite că vorbirea să va fi nepartinitoare și nemagulitoare.

B. Cuvantarea lui Elihu adresată lui lov (cap. 33)

33:1-7 Spunându-i „te rog”, Elihu îl solicita lui lov atenția maximă, deoarece îi va spune **cuvinte** pline de sinceritate și adevar. lov dorise să aibă prilejul de a se dezvinovați înaintea lui Dumnezeu. Acum Elihu, desigur este un muritor lauriț din luptă asemenea lui lov, îi va fi purtator de cuvinte înaintea lui Dumnezeu iar lov va putea să se apere, dacă va dori, fără să-i fie leamii de măsura divina.

33:8-18 Elihu îl mustrează pe lov pentru modul în care a sustinut acesta că este absolut nevinovat și pentru că L-a învinuit pe Dumnezeu că s-ar fi purtat nedrept cu el. **Dumnezeu este mai mare decat omul și nu are de dat nimănui socoteala...**

pentru felul in care Se poarta cu omul. E drept TnsS c3 **Dumnezeu** vorbeste prin visuri si vedenii de noapte, pentru a-i pre-veni sa se fereasca de rau si de mandrie si pentru a-i pazi de o moarte naprasnica.

33:19-30 Domnul vorbeste si prin inter-mediu durerii si al maladiilor grave, cand pana si alimentele gustoase i se par omului respingatoare. Daca un sol sau un mediator va explica neprihanirea cailor lui Dumnezeu (iar eel suferind va raspunde prin credinta), Dumnezeu i! va salva, sa nu se coboare in Groapa, in temeiul unui prej acceptabil de rascumparare. Elihu nu explica in ce consta pretul de rascumparare, dar noi suntem indreptaditi sa credem ca este vorba despre Cel „care S-a dat pe Sine ca pret de rascumparare pentru toti" (1 Tim. 2:6). Cand cineva raspunde la glasul Domnului, spune Elihu, este refacut si insanatosit, fizic si spiritual. Cel ce-si marturiseste pacatele este rascumpSrat din moartea spirituals si/sau din cea fizica.

33:31-33 Daca Iov doreste sa ia cuvan-tul, e liber s-o faca. Daca nu, sa¹ asculte in continuare, cu toata atentia, retinandu-se de la orice comentarii pana cand Elihu il va Tnvata ce este intelepciunea.

C. Cuvantarea lui Elihu adresata celor trei prieteni ai lui Iov (cap. 34) 34:1-15 In continuare, **Elihu** se indreapta spre cei trei prieteni ai lui Iov, rugandu-i sa puna la Tncercare cuvintele sale cum ar gusta alimentele. Apoi citeaza afirmatia lui Dumnezeu conform careia Dumnezeu ar fi nedrept cand il face pe un om neprihanit ca el sa sufere, si ca n-are rost sa fii evlavios pentru a-I fi placut lui Dumnezeu. Dupa care subliniaza ca **Dumnezeu** nu Se face niciodata vinovat de nedreptate. Daca S-ar retrage, creaturile Sale ar pieri cu desavarsire.

34:16-30 Nu se cade sa-i spui unui **rege** sau unui nobil ca este

rau sau **nevrednic**. Cu atat mai de neconceput este sa-L condamni pe Suveranul universului, care este de o impartialitate desavzirsjta! Nici o rau-tate nu poate fi ascunsa de Dumnezeu; El ii zdrobeste pe cei rai, dar ii izbaveste pe cei asuprati.

34:31-37 Adresandu-se, dupa cate se

pare, lui Iov, Elihu il sfatuieste in continuare sa-si marturiseasca si sa se lepede de pacatul sau, incetand de a-l mai cere lui Dumnezeu sa faca ce doreste Iov. Elihu spune ca acesta a vorbit in necunostinta de cauza, ca a rostit cuvinte pline de rautate, ca din gura lui s-a revarsat razvratirea, pacatul sa o sumedenie de cuvinte indreptate impotriva lui Dumnezeu.

D. A doua cuvantare a lui Elihu adresata lui Iov (cap. 35-37) 35:1-8 Apoi Elihu il mustre pe Iov pentru cletezanta de a fi pretins ca se poarta mai neprihanit decat Dumnezeu si pentru afirmatia ca nu s-ar merita sa fii neprihanit. Pacatul omului nu-l vatama pe Dumnezeul suveran, dupa cum neprihanirea omului nu-l aduce lui Dumnezeu nici un folos.

35:9-16 Asupratorii mandri striga disperati cand dau de necaz, dar nu-l recunosc pe Dumnezeu! care ie-a dat Tntelepciune mai presus de animale si pfcari; drept care, rugaciunile lor nu sunt ascultate. Chiar daca nu-l .. vedem, Dumnezeu ne vede *pe noi*, iar noi trebuie sa ne incredem in El si sa nu fim arroganti. **36:1-12** In a patra sa cuvantare, Elihu pretinde ca a facut apel la adevarurile profunde ale lui Dumnezeu pentru a apara **dreptatea** lui Dumnezeu Si a explica suferinta. Domnul da dovada de cel mai inalt grad de dreptate in modul in care se poarta deopotriva, cu cei rai, si cu cei asuprati, precum si cu cei neprihaniti (v. 7-9), fie ca sunt regi... ocupand tronul unui regat, fie detinuti in lanturi. Cand oamenii neprihaniti se poarta sfidator, El cauta sa-i aduca la pocainta, aratandu-le pacatele pe care le-au saviarsit. Daca ii asculta si-l slu-jesc, E! ii binecuvanteaza cu propasire. In caz contrar, ei pier loviti de sabie, fara cunostinta lui Dumnezeu.

36:13-21 Daca Iov ar fi fost supus si cait, Domnul l-ar fi izbavit din groaznica sa stramtorare, dar intrucat a tinut

mortis sa-si declare propria lui neprihanire, acum sufera aceeasi judecata de care au parte si ipocritii. Elihu il avertizeaza ca daca va continua pe calea acesta, va avea parte de o soarta din care nici un pret de ras-

4S4

lov

cumparare, oricat de mare, nu-1 va putea izbSvi. (Versetul 18 este un avvertism foarte necesar si actual pentru pacatosii de toate varstele.)

36:22-33 Intrucat Dumnezeu este atoatetntelept, lov are datoria sa-L pre-amareasca. Maretia lui Dumnezeu se poate vedea si din stapanirea Sa asupra ploii, norilor, tunetului si fulgerelor. Noi nu putem pricepe deplin magnitudinea tuturor aspectelor cuprinse in providenta Sa, dar stim ca ele vestesc harul pentru copiii Lui. Cu mult timp in urma, Andreea a scris urmatoarele cuvinte:

Aceeasi furtuna care, pe de o parte, este trimisa asupra pamanturilor sub forma de pedeapsa, cu rol nimicitor, este, de cealalta parte, menita sa le aduca binecuvantari din belgug, tincandu-le sii rodeasca. Astfel chiar si cele mai severe din judecatile lui Dumnezeu trebuie private in acelasi timp ca pe o sursa din care picura harul divin.31

37:1-13 Elihu continua sa exploreze diversele aspecte ale naturii, pentru a demonstra Tntelepciunea, puterea si inimaginabil de complexa maiestate si splen-doare a lui Dumnezeu. Descriderile sale ale unor stari din natura, furtuna cu ploile torrentiale sau vartejul, zapada, ploaia binecuvantata, frigul, vanturile de la nord, norii grozi si cei luminosi sau lumina stralucitoare a soarelui, sunt de-aeum cunoscute pentru frumusetea lor.

37:14-23 Elihu incheie cu un apel adresat direct lui lov: „**Ia aminte, lov, la aceste lucruri! Stai linistit si cantareste lucrarile minunate ale lui Dumnezeu!**” Dupa care pune sub semnul intrebarii cunostintele lui lov despre natura: cum sunt echilibrati norii si de ce Ti este cald c&nd sufla vantul din sud. Aceste provocari sunt o anticipare a unor intrebari similare dar mai sfredelitoare pe care insusi Creatorul i le va pune lui lov in urmatoarea si ultima sec-tiune majora a cartii. O putere atit de mare si minunata de peaseste cu totul puterea noas-tra limitata de pricepere. De aceea, eel mai bun lucru pe care Ti poate face omul

este sa se teama de Domnul si sa se supuna discipline! Sale, spre deosebire de lov, care L-a Tnvinuit pe Domnul ca este nedrept.

37:24 Ultimul verset rostit de Elihu constituie aplicatia la lov, o concluzie succinie a Tintregii chestiuni. Primul rand din versetul 24 este lesne de intelese; al doilea este dificil in NKJV (si in alte versiuni). Francis Andersen traduce randul doi difcrit. inler-pretand termenul negativ din constructia gasitam originalul ebraic ca pe o afirmatie, mai degraba decat ca pe o negalie:

De aceea, oamenii se tern de El;
Negresit toti cei cu inima
Tnteleapta se tern de El!32

IV. REVELATIA DOMNULUI (38:1-42:6)

A. Prima provocare pe care i-o adreseaza Domnul lui lov (38:1-40:2)

1. Introductiva (38:1-3)

Domnul Insusi ti raspunde acum lui lov din vartej, un vehicul de comunicare a lui Dumnezeu cu oamenii destul de frecveni TntSlnit in Vechiul Testament. Cuvintele lui Dumnezeu sunt foarte binevenite, dupa cearta de cuvinte din capitolele precedente. lov umbrise statu! cu cuvinte lipsite de principere, adica procedase ca un necugelat cand pusese la Tndoiala dreptatea lui Dumnezeu in purtarile Sale fata de el. Acum Domnul va fi Cei care va pune Tntre-bari, iar lov va trebui sa se pregateasca sa **raspunda** la ele!

In Tntrebarile ce urmeaza. Dumnezeu nu ne ofera o explicatie detaliata a tainei suferintei. Mai degrabas, El cutreiera uni-versul pentru a ne oferi cateva strafulgeriiri ale maiestatii, gloriei, Tntelepciunii si puterii Sale. El spune, de fapt: „!nainte de a tacuta apuca sa-Mi critici caile, ar irebui sa le Tntrebi daca ai putea gestiona creatia cu aceeasi eficacitate cu care o gestionez Eu." Or, asta nu face altceva decat sa-i arate lui lov cat de neputincios, ignorant, insignificant, inadecvat, incompetent si marginil este.

Cum arata Ridout, aici avem de a face cu vocea Domnului:

Nu mai asistam la bajbailele mintii naturale. ca

Tn discursurile prietenilor; nici la tipetele stri-dente ale credintei ranite, ca tn cazul lui Iov; dupii cum nu mat auzim nici chiar limbajul a\$ezat și logic structural al lui Elihu. Acum sun-tem In insasj prezenta lui lehova, El fiind eel care ne vorbeste.³³

Pe masura ce audiem intrebarile Domnului, avem mereu impresia ca ele ar putea fi formulate la modul *aLegoric*, fiind capabile de inteleseuri spirituale mult mai adanci si ca Tnsasi ordinea in care se succed isi are semnificatia ei. ntre timp, vedem ca Tntr-o oglinda, inceto\$at.

Unii ar putea irtferveni aici, spuniand ca, gratie cuceririlor Știintei din epoca moder-na, noi cunoastem raspunsurile la multe din intrebarile puse de Dumnezeu. Drept raspuns la aceasta, Baronul Alexander Humboldt a recunoscut ca

la intrebarile la care Iov n-a tost Tn stare sa raspunda nici oamenii de s.tiinta Tnca nu sunt capabili sa raspunda. Asta pentru ca desj oamenii de s.tiinta sunt foarte isteti dind e sa explice cauzele secundare, atunci cand ajung la cauzele primare se Tmpotmolesc de-a binelea. Ei nu pot nicicum sa ajunga la marea cauza si nici nu vor [sa accepte] marea cauza.³⁴

2. Provocarea pe baza minunilor creatiei

inanimate (38:4-38)

38:4-7 tntr-un limbaj poetic de nease-muita frumusete, Domnul Se refera la crearea lumii, cand El **a pus temeliile pamantului**, stabilindu-i dimensiunile, trasandu-i coordonatele si asigurandu-i suportul (dupa cum Știm, realizat prin sus-pendarea planetei in spatiul cosmic) -prilej care le-a determinat pe stelele diminetii sa izbucneasca in cantari de bucurie si pe toti fiii lui Dumnezeu sa scoata chiose de veselie. Apoi Domnul intreaba: „Unde **ai fost** tu cand au avut toate acestea loc?”

38:8-11 Trecand apoi de la cosmologie la geografie si oceanografie, Domnul descrie cum a pus El hotar marii, Tn li-mitele actualelor tarmuri, neTngaduindu-i

sa patrunda mai departe in interiorul usca-tului; cum a inve\$mantat apele ca pe un prune, cu nori s,i cu intuneric gros.

38:12-18 In continuare El zugraveste in culori vii cum stapaneste dimineata - cum zorii diminetii mijesc pe ceruri, revarsandu-și lumina binecuvantata in calea lor, demascandu-i pe cei rai carora le place sa opereze sub acoperirea Tntunericului; cum Ti scoate lumina la iveala pc acedia, ca dintr-un ascunzis. Cum pune lumina in evidenta relieful pamantului, ca o pecete imprimata peste lut; cum este scos la iveala vesrnantul de culori al peisajului Terrei. Cum pana si intunericul, respectiv „lumina" preferata a raufacatorilor, !e cste refuzat acestora. dandu-se astfel in viieag uneltirile lor. Sa spuna Iov ce stie despre adSncimile oceanului - il provoaca Domnul - despre taramul mortii si despre intinderea pamantului.

38:19-24 In continuare Dumnezeu il examineaza pe Iov cu privire la originea si natura **luminii**. Soarele nu constituie raspunsul suficient, deoarece exista lumina (Gen. 1:3) chiar inainte de a fi fost asezal soarele in spatiu (Gen. 1:16). A fost Iov destul de varstnic pentru a cunoaste raspunsul? Si apoi ce cunoaste el despre zapada, despre grindina, pe care Dumnezeu le canalizeaza uneori in slujba Sa Tn vremuri de restriste sau de razboi? Cum se raspandesc lumina si vantul de rasarit, care par sa aiba un punct de origine, peste intreaga suprafata a pamantului?

38:25-30 Apoi, la ora de meteorologie, Iov este chestionat in legatura cu caderile de ploaie și fenomenul tunetului, despre modul in care se revarsa apa pesce suprafata deșertului, tacand sa infloreasea Si sa apara pe el toate tipurile de vegetatie; este intrebat apoi in legatura cu sursa ploii, despre felul cum se formeaza roua, gheata si promoroaca. Cum se face ca apa Tngheata atat de solid, meat se ingroasa ca piatra peste fata adancului?

38:31-33 Nici o alta știinta nu pare sa fi fost calculate sa-i demonstreze omului cat de insignifiant este ca stiinta astronomiei. lata ca Dumnezeu il chestioneaza pe Iov cu privire la capacitatea acestuia de a manui stelele și constelatiile, de a le pastra pe orbitele lor și de a stabili influențe lor asupra pamantului.

Avand in vedere afixmatiile frecvente

486

lov

pe care le auzim despre presupusa putere extraordinara a omului asupra naturii, prin intermediul stiintei, cuvintele lui Spurgeon, bazate pe versetul 31 din textul traducerii KJV, sunt o binevenita contra-balansare:

"Canst thou bind the sweet influences of Pleiades, or loose the bands of Orion?" („Poti tu sa Tnnozi legaturile Pleiadelor sau sa dezlegi fr\$nghiile Orionului?")—Job xxxviii. 31.

Cand suntem ispitili sa ne falim cu fortele capackatilor noastre, splendoarea naturii ne-ar putea arata Tndata cat de minusculi suntem. Caci nu putem urni nici macar pe cea raai micft dintre stelele cc stralucesc pe bolta, dupa cum mi putem stinge nici macar una din razele diminetii. Vorbim despre putere, dar cerurile rad de noi cu pofta. Cand Pleiadele stralucescTn anotimpui primaverii cu caldura specifica aces-tui echinoctiu, noi nu le putem mfrlna actiunea, iar c&nd Orionul rroneazii pe tnaitimii ceresti. ferecand anul in ale iernii catuse, ne este cu neputinta sa slabim giacialele sale centuri. Anotimpurile fsi urmeaza cursul ciclic dupa r\$nduiala divin3 si omenirea toata cu o fararna nu le poate clinti din drumul lor. O, Doamne, ce e omul?³⁵

38:34-38 E impede c& oricine poate pune sub semnul Tntrebarii Tntelepciunea si puterea lui Dumnezeu trebuie sa fie Tn stare \$i sa aduca ploaia, strigandu-*le* norilor, sau sa porunceasca fulgerului si acesta sa i se supuna pe data! Poate oare lov sa-I spuna lui Dumnezeu cum functioneaza **mintea**, cum dobandește omul Tntelepciune si pricepera Tn toate aceste domenii?³⁶ Nici un om nu are Tntelepciunea de a numara norii, daramite particulele de apa din care sunt alcatuiti. Tot asa nimeni nu poate stabili vremea cand ploaia va uda pamaiitul uscat, care, Tn urma secetei, s-a facut numai brusi si bulgari.

3. Provocarea pe baza minunilor creatiei

animate (38:39 ^f0:2)

38:39-41 In acest punct

Dumnezeu trece de **la creatia inanimatd** la cea *ani-mata*. Prin suita de Tntrebari pe care con-tinua sa i le puna, El Ti aminteste lui lov

despre providenta Sa - cum Isi deschide mană și potoleste foamea tuturor ființelor vii, de la falnicii lei când stau ghemuiti în vizuina lor, sau la panda în culcusul lor pana la corbul nepretentios, caruia Dumnezeu îi pregațește hrana când puii săi striga către El.

39:1-8 Lui lov îi se amintește că nimenei îi afara de Dumnezeu nu cunoaște pe deplin perioadele de gestație, cum nasc vietuitoarele fiecare după felul lor, nici instinctele caprelor salbatice de munte sau ale caprioarelor. Magarul salbatic, care nu poaie fi legal, nici tinut la oraș, sub frau, ci strabate pustiul și muntii, îi caută de verdeata.

39:9-18 Tot așa și bivolul salbatic respinge orice încercare de a fi prins la jug pentru a ară sau asigura tractiunea. Dar strutul, cu aripile sale neobișnuite? În uncle privințe să-ar putea spune că ea se poartă nechibzuit, depunându-si ouale în locuri descoperite și tratându-si puii cu asprime. și totuși, când vine vorba de alergat, rade de calul de cursă cu calaretu! sau cu tot!

39:19-25 în continuare Dumnezeu îi întrebă pe lov dacă el a daruile calului de razboi tana să sau i-a învesmantat gâtul cu tunetul (sau cu coama sa, în NKJV margin.). Maiestuos și viteaz, mancând pamantul, el se avântă în luptă fără să se teamă de glasul că de tunet al capeteiilor sau de strigătele de luptă, cu tolba de șasegeti zanganitoare pe el, cu sulita și lancea stralucind.

39:26-30 Oare lov i-a dat uliului întelepciunea să migreze spre sud? El îl-a învățat pe vultur să zboare, să-si facă cuibul pe stanca ametitoare, de unde zarește cu ochii săi agerii prada de la mare distanță, și să-si deprindă puii să-si caute singuri de-a mancării?

40:1, 2 Din nou Domnul îi mustrează pe lov pentru impertinentă sa, de a-i fi bagat de vina Celui Atotputernic. Dacă e chiar așa de înțelept și de puternic, atunci negresc să-si cuvene să poată răspunde la întreg catalogul întrebarilor care tocmai îi sunt pus!

pe El în domeniul

B. Raspunsul lui lov (40:3-5)

Domnul îi întrebă pe lov cu ce drept îl **corectează** sau îl mustrează

providentei, cSnd stie atat de putine despre creatia natural! Cel putin acum, Iov nu mai face pe grozavul. ci isi occupa locul ce i se cuvine, zicand: „**Iata, eu sunt de nimic. Ce sa-ti raspund? Imi pun mana la gura.**” (imi astup gura cu mana) Coplesit de-a binelea de vastele cunostinte ale Domnului, el se hotaraste sa nu mai spuna nimic.

C. A doua provocare pe care i-o adreseaza Dumnezeu lui Iov (40:6-41:34)

1. Iov este invitat sa raspunda ca un barbat (40:6-14)

Dar raspunsul lui Iov nu e izvorat numai de St din pocainta, drept care Domnul continua sa-1 dojeneasca **din mijlocul vartejului (furtunii)** si-1 Tndeamna pe Iov sa se tncinga, vorbind ca un **barbat**. Oare nu-L acuzase Iov pe Dumnezeu ca e nedrept? Nu -L condamnase el, pentru a se scoale pe el nevi-novat? Acum a venit randul ca Iov sa Tndeplineasca rolul dumnezeirii, etalandu-si atotputernicia si vorbind cu tunetul. Sa ocupe tronul, sa Tmbrace vesmintele maiestatii, splendorii, slavei si frumusetii. \$i de va putea Tnfaptui toate acestea, Domnul ti va recunoaste puterea, de a-si fi sie Tnsusi propriul izbavitor.

2. Iov este invitat sa ia aminte la behemot (40:15-24)

Mai departe, Domnul Tl tndeamna pe Iov sa ia aminte la behemot, pe care tot El 1-a creat, ca si pe Iov. Aceste cuvinte demoleaza opinia unor comentatori care afirma ca behemotul si levianul ar fi fost niste fapturi *mitologice* bine cunoscute in lumea antica. Ca ele au fost finte reale, iar nu Tnchipui e limpede din acest text, caci o fiinta imaginara, inexistentă nu ar fi putut contracara o fiinta creata, cum este omul.

Cuvantul behemot este pluralul unui substantiv obisnuit din limba ebraica, prin care sunt desemnate vitele (*behemah*). Meredith Kline explica:

Termenul behemot, redat la forma de plural intensiv, desemnind „fiara prin excelenta,” ar

putea constitui un epitet, fnsemnand cununa c3ilor lui Dumnezeu (v. 19a), dupa cum iji Tn cazul levianului se fac afirmani de tEKtura superlativa (41:33, 34).¹⁷

Dumnezeu Tl prezinta pe **behemot ca prima din caile** Sale, adica Exponata Numarul Unu din regnul animal. Desi nu suntem Tn stare sa-1 identificam cu certitudine, stim ca este erbivor, amfibiu si peste masura de puternic. Ca se odihnest Tn ti-nuturile mlastinoase, ferite, si ca nu se lasa intimidat. invatamSntul care se desprinde de aici este ca daca Iov nu poate stapani nici macar acest dobitoc, cum se poate astepta sa stapanneasca lumea?

Behemotul a fost uneori identificat cu hipopotamul,¹⁸ iar unii traducatori ai Bibliei, printre care si Louis Segond, Tn versiunea sa franceza, chiar introduc acest termen Tn textul sacru. Numai ca oricat de multa imaginatie ai avea, tot n-ai putea ca-lifica hipopotamul, „prima din caile Domnului” - mai degraba ai putea atribui acest calificativ unui elefant, sau unui mamut, dar Tn nici un caz unui hipopotam! Cand copiii viziteaza gradina zoologica, pot fi auziti chiuind de Tncantare cand privesc coada scurta a bietului hipopotam, pe cand Tn behemot ni se spune (40:17) ca **isi indoaie coada tare ca un cedru!**

Unii oameni de stiinta crestini sunt con-vinsi Tn prezent ca behemotul trebuie sa fi fost un animal, disparut Tntre limp, care a trait probabil Tn regiunile izolate din jungla africana. De fapt o reptila de lipul dinoza-urului pare sa corespunda foarte bine descrierii biblice.³⁹

Iov este invitat sa ia aminte la leyatan (cap. 41)

Dumnezeu nu a raspuns direct la plan-gerile formulate de Iov. Mai degraba, El pare sa-i fi spus lui Iov: „S-ar cuveni sa ai Tncredere Tn Tntelepciunea, dragostea si puterea Unuia care este atit de maret, atat de maiestuos, atat de glorios.”

41:1-9 O alta fiinta amfibie, de pro-portii impresionante este **levianul**, care ocupa un loc unic

Tn cadrul creatiunii lui Dumnezeu.
Poate Iov sa-1 struneasca pe acest
animal? - doreste Dumnezeu sa stie.

4SS

lov

„Atinge-te de el o singura data, si a doua oara n-o sa-ti mai treaca prin gand s-o faci. Niciodata nu vei uita lupta [ce va urma]” (v. 8 TEV). Termenul **leviatan** din literatura stravechilor canaaniti desemna „un balaur marin cu sapte capete,” dar, cum arata Andersen, asta „nu demonstreaza ca leviatanul ar fi totusi monstrul cu insusiri mitologice din acest poem.”⁴⁰

In limba engleza folosim ■ curent ter-meni precum *Thursday* (joi), *January* (ianuarie) si *hell* (iad) fara sa exprimam prin aceasta credinta in originile *cuvintelor propriu-zise* in literature pagana. Uzanta este cea care stabileste in final sensul cuvintelor, iar aici Dumnezeu Ii indeamna pe Iov sa ia aminte la o fiinta reala, chiar daca noi, cei de azi, nu putem identifica cu precizie care din animale este desemnat prin termenul „leviatan.” Cel mai frecvent s-a optat pentru croco-dilul din apele Nilului, si, in-tre-adevar, descrierea biblica corespunde foarte mult cu insusirile acestui animal.

Pe cand behemotul este in principal o faptura *de uscat*, leviatanul este prin exce-lenta o creatura *acvatice*. Omul nu-1 poate prinde cu carligul si undita; nu-1 poate imblanzi si nu-1 poate domestici, ca pe un animal favorit de casa. Invelisul sau exterior, ca o platosa armata, respinge harpoanele si sulitele iar privirea sa II lecuieste pe om de orice incercare de a se leaga de el.

41:10, 11 Dumnezeu in-tre-rupe descrierea pentru a pune o in-trebare pertinen-ta: Daca oamenii se cutremura in fata unei simple fapturi de genul acesteia, cu cat mai multa frica ar trebui sa se poarte ei fata de El care a creat rapture respective, El, care este etem, Stapanul si Creatorul a toate? Kline comenteaza:

Negresit aici este miezul fragmentului: Iov tre-buie adus in punctul de a recunoaste, pomind de la neputinta sa de a invinge pana si o faptura creata asemenea lui, cat de mare este nechib-zuinta de a aspira la tronul Creatorului.⁴¹

41:12-33 Dar sa revenim la leviatan, a

carui structura este de proportii masive, fiind inzestrat cu o forta extraordinara.

Pielea lui e extrem de dura, constituind un formidabil stmat protector. El nu poate fi ■ Tnfranat. Cum si dintii sai sunt ca un clcste. Pielea si solzii sai se aseamana cu o anum de placi suprapuse. In lermenii poetici. Domnul descrie stranutul acestui animal. cu groaza pe care o raspandesc ochii, gura si narile sale, atunci cand este provocai. Taria levialanului este uriasa iar carnea dc pe el bine Tnchegata, compacts. Nemfricat. el umple dc frica pe cei cu inimile ccie mai curajoase, cand se scutum si respinge sagetile inofensive Tndreptateimpolrivasa.

Cand se taresic prin mai. iasa Tn urma sa o dara de sageti, ca si cand pantecele i-ar fi din cioburi de slicla. Face sa clocoleasca adancul ca un cazan, lasand dupa el n carare luminoasa (fosforeseenta). Chiar daca ar fi sa tinem cont de tendinta litera-turii rasaritene de a recurge frecvent ta hiperbole, este greu sa ne imaginam cum ar putea. pana si eel mai mare crocodil, sa tie denumil: „**rege peste toti copiii man-driei.**”*2

Descrierile animalelor salbatice sau poate ale unor dinozauri din aceste capitole *reflecta* gloria, puterea si maiestatea lui Dumnezeu Insus.i. Ele sunt creatia Sa si El Se folosesle de ele Tn mod expres pentru a ilustra splendoarea si taria Sa. De aceea nu trebuie sa ne mire ca Tncepe cu animale plapande cum ar i'i caprioara si corbul, pentru ca apoi sa treaca trcpat la cea mai mare dintrc toate creaturiie, *behemotul* pe uscat si la regele tuluror animalelor - levianul de pe mare, care a avut o reputatie incredibil de iloroasa.

D. EPILOG: TRIUMFUL LUI IOV (42:7-17)

A. Prietenii lui Iov sunt mustrati si reabUitati (42:7-9)

Domnul Ti mustra apoi pe EHfaz si pe cei **doi prieteni** ai sai⁴⁶ pentru ca L-au reprezentat eronat, sustinand ca toate suferintele sunt o forma de pedeapsa pentru pacate savarsite. In cazul lui Iov o atare afirmatie nu a putut sta Tn picioare. Apoi,

ascultand de porunca lui Dumnezeu, ei au adus o uriasa jertfa arsa-de-tot (**sapte tauri Si sapte berbeci**). Iov a Tndeplinit rolul de

mijlocitor, rugandu-se **pentru prietenii**
sai, urmarea fiind ca a fost oprita judecală ce urma să se abata asupra lor, iar lov a fost acceptat.

B. Refacerea averii lui lov (42:10-17)

42:10-12 De Tndata ce lov s-a rugat pentru ei, Domnul i-a redat, Tn ordine invrsă, Tndoit că avusese lov tnaainte: de două ori mai multe oi, camile, boi și magarite.

42:13-17 De asemenea a primit sapte fii și trei fice, ceea ce a dublat numarul membrilor familiei sale, devreme ce se pre-supune ca Tnca Ti mai avea pe primii zece Tn cer. **lov a trait** Tnca o suta patruzeci de ani. **Domnul I-a binecuvantat pe lov in zilele din urma mai mult decat la inceput.** Și astfel **lov a murit, batran și satul de zile.** Și Tn toate acestea, lov nu L-a blestemat pe Dumnezeu, cum spusese Satan ca va face.

Este o minunata trasatura a harului lui Dumnezeu că lov, care fusese atât de hidos desfigurat de boala sa, după refacerea sa, a avut fice de o frumusețe iesită din comun (e Tndeobte cunoscul faptul că tatii au Tnclinatia să se laude cu frumusetea ficelor lor!). Pline de Tnvataminte sunt și numele ficelor lui lov:⁴⁷ **Iemima** (*pommbita*); **Kezia** (*cassia*, o coaja de *scortisoard* cu aroma placută); și **Keren-Hapuc** (*corn de cosmetice pentru ochi*⁴⁸). De asemenea, lov le-a dat o mostenire Tmpreuna cu *fratii* lor, aceasta nefiind probabil un obicei curent Tn era patriarhală.

V. INCHEIERE: INVATAMINTELE CE SE DESPRIND DIN CARTEA IOV

Dacă stăm să ne gândim, taina sufere-riței umane tot n-a fost pe deplin elucida-data. Sau, cum se exprima Wesley Baker:

Când ajungem la capiitul ciirtii lov, nu gasim scris nici un răspuns. Nimic care să satisfacă mintea logicală⁴⁹

Dar putem lăsă siguri de două fapte imuale-bile:

Mai Tnlai de faptul că suferinta lui lov nu a fost urmarea directă a vreunui pacal savarsit de el. Dumnezeu a depus marturie despre el că este un om drept (1:8). Dumnezeu a mai afirmat că iogaica și argumantatia celor trei prieteni ai lui lov - cum că lov era pedepsit de Dumnezeu din pri-cina pacalilor sale - nu a ramas Tn picioarcă (42:8).

In al doilea rand, desi lov nu a suferit datorita faptului că ar fi pacatuit, Tncer-carile prin care a trecut *au dat totusi hi vileag* că Tn inima lui se gasea mandrie, Tndreptatirea de sine și animozitatea lov nu a fost izbavit pana nu a avut o imagine clara a nimicniciei sale pe de o parte, și a măreticii lui Dumnezeu pe de alia (42:1-6), și pana nu s-a rusit pentru prietenii sai (42:10).

lata cateva din Tnvatamintele pe care 1c desprindem din cartea lov:

1. Cei drcpti nu sunt scutiti de suferinta.
2. Suferinta nu este neaparat urmarea pacatului.
2. Dumnezeu a asezat un gard protector Tn jurul celor neprihaniti.
2. Dumnezeu nu trimite boala sau suferinta. Ele provin de la Satan (Luca 13:16; 2 Cor. 12:7).
2. Satan detine un anumit grad de control pe taramul celor rai (sabeenii și caldeenii), Tn domeniul dezastrelor na-turale (focul din cer), Tn eel al fenomenelor meteorologice (un marc vanl), al maladiilor (bubele cu care a fost acoperit trupul lui lov) și al morlăii.
2. Satan poate să aduca acesle lucruri pesle credinciosi *numai cu permisiunea lui Dumnezeu*.
2. Adesea se afirma că Dumnezeu a facut cutare sau culare lucru, cand, de fapt. El doar a Tngaduit că acel lucru să se Tntample. „Sa acceptam doar binele de la Dumnezeu și să nu acceptam și adversitatea?”
2. Trebuie *s5.pri.vim* lucrurile ca venind de la Dumnezeu, prin permisiunea Sa, iar nu de la Satan. „Domnul a dat, Domnul a iuat.”
9. Dumnezeu nu explica intotdeauna motivul pentru care suferim.

10. Suferinta dezvolt5 Tn noi capacitatea de a Tndura.

11. Cand ti vizitam pe sfinlii aflati in suferinta, nu trebuie sa avem un spirit de judecata.

11. Vizita noastra sa nu fie de lunga durata.

13. Rati on am en tele și argumentele omenesti nu ne sunt de folos. Numai Dumnezeu poate sa mangaie in chip desavar?it.

14. La sfarsitul cartii Iov vedem ca „Domnul este plin de milS si Tndurare” (lac. 5:11). De asemenea, aflam ca” *une-ori*, eel putin, relele sunt Tndreptate m viata aceasta.

14. Rabdarea lui Iov in suferinta L-a Tndreptat pe Dumnezeu, I-a dat castig de cauza.

16. Rabdarea lui Iov I-a dovedit pe Satan ca para\$ fals si mincinos.

16. „Un om este mai mare decat lucrurile care-1 Tnconjoara și indiferent ce s-ar putea abate peste averea sau familia sa, Dumnezeu este tot atat de vrednic de a fi laudat si de a ne pune increderea Tn EI ca și mai inainte.”

16. Trebuie sa ne ferim de a face afirmatii generale, atotcuprinsatoare, care nu permit nici o exceptie.

19. Satan nu este nici omniprezent, nici omnipotent nici omniscient (nici atot-prezent, nici atotputernic, nici atot-stiitor).

19. Desi Dumnezeu Tngaduie suferinta nemeritata, El ramane un Dumnezeu drept si bun.

smerenia
(Rom. 5:3, 4; loan 15:2).
3. Suferinta mdeparteaza zgura si impuritătile din viata credinciosului, a?a meat Domnul sa-și poata vedea chipul

Din alte parti ale Bibliei gasim luminS suplimentara asupra motivelor pentru care Dumnezeu le Tngaduie sfintilor Sai și sufere:

1. Uneori suferinta este urmarea unui pacat nejudecat din viata credinciosului (1 Cor. 11:32).
2. Este mijlocul prin care Dumnezeu dezvolta in noi harurile spirituale, cum ar fi rabdarea, Tndelunga rabdare,

oglindit mai desavarsit (Isa. 1:25).

4. Suferinta Ti Tnvredniceste pe copilul lui Dumnezeu sa-i mangaie si pe altii cu acelasi gen de mangaiere cu care l-a mangaiat Dumnezeu pe el sau pe ea (2 Cor. 1:4).
4. Suferinta Ti Tnvredniceste pe sfant sa ia parte la suferintele neispasitoare ale Mantuitorului si astfel! sa-I fie mai recunoscator (Fil. 3:10).
4. Suferinta este o lectie practica in folosul fintelor din cer si de pe pamant (2 Tcs. 1:4-6). Ea le arata ca Dumnezeu poate fi *iubit doar pentru ceea ce este El Insusi*, iar nu doar pentru binefacerile revarsate de El asupra lor.
4. Suferinta este asigurarea ca suntem fii, Tntrucat Dumnezeu nu-i disciplineaza decat pe cei pe care-i iubeste (Ev. 12:7-11).
4. Suferinta Ti face pe sfinti sa-si puna Tncrederea numai in Dumnezeu, \$i nu in fortele lor proprii (2 Cor. 1:9).
9. Suferinta Ti pastreaza pe copiii ! ui Dumnezeu aproape de El (Ps. 119:67).
10. Suferinta este arvuna slavei viitoare (Rom. 8:17, 18).
10. Dumnezeu nu Tngaduie niciodata sa fim ispititi peste puterea noastră de a suporta(l Cor. 10: i3).

*„Ati auz'it de. răbdarea lăd Iov și ad
vazut ce sfârsit i-a dat Domnul,
pentru că Domnul este plin de milă
și înțindurăre.” (Iacob 5:11b).*

NOTE FINALE

¹(Intro) Samuel Ridout, *Job: An Exposition*, p. 5.

²(Intro) Geneza 1-11 este datat cam de pe la anul 2000 T.Cr. si mult mai devreme. in urmarirea firului genealogiilor.

³(l:3-3) „Altii sustin o identificare cu regiunea de la est de Edom Tn nordul Arabiei” (*The Revell Bible Dictionary*, ed. de Lawrence O. Richards, p. 1138).

⁴(1:4, 5) Charles Haddon Spurgeon, *Morning and Evening* („Dimineata si seara”), p. 721.

⁵(1:6-12) In limbile semitice „fiii lui Dumnezeu” era termenul standard care desemna „Tngeri”.

6(2:1-10) Harold St. John, *Job, The Lights and Shadows of Eternity*, p. 9.

7(Cap. 3-31:Intro) Ridout, *Job*, p. 33.

8(Cap. 3-31:Intro) *The New Scofield Bible, New King James Version*, p. 595.

9(Cap. 3-31 :Intro) *Ibid.*, p. 598.

10(Cap. 4, 5:Intro) Ridout, *Job*, p. 43, 44.

"(Cap. B:|ntro) *Ibid.*, p. 64.

12(9:32-35) Matthew Henry, "Job," in *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, 111:59.

13(10:8-12) St. John, 7oi, p. 17.

14(11:1-12) Ridout, *Job*, p. 31.

15(13:20-28) Francis I. Andersen, *Job: An Introduction and Commentary*, p. 163.

'6(14:13-17) St. John, *Job*, p. 17, 18.

"(15:14-16) Ridout, 70i>, p. 84.

18(19:25-27) Spurgeon, *Morning and Evening*, textul devotional pentru dimineata zilei de 21 aprilie.

19(19:25-27)/^., p. 21.

20(20:20-29) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Old Testament*, 11:3.

21(22:21-30) Albert Barnes, "Job," in *Notes on the Old Testament*, 11:3.

22(23:1-9) Spurgeon, *Morning and Evening*, textul devotional pentru seara zilei de 19 noiembrie.

23(24:1-12) Ridout, *Job*, p. 124.

24(24:18-25) Andersen, *Job*, p. 213.

25(24:|S-25) *Ibid.*

26(Cap. 25:Intro) Ridout, *Job*, p. 127.

27(26:5-13) ft/rf., p. 133, 134.

28(28:1-11) Andersen, *Job*, p. 225.

29(28:1-11)/^.

30(31:38-40) Ridout, *Job*, p. 169.

31(36:22-33) Citat de Otto Zockler, "The Book of Job," in *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*, IV:596.

32(37:24) Andersen, *Job*, p. 268.

33(38:1-3) Ridout, *Job*, p. 210, 211.

34(38:1-3) Citat de William Kelly in *Eleven Lectures on the Book of Job*, p. 278.

35(38:31-33) Spurgeon, *Morning and Evening*, textu! devotional pentru seara zilei de 21 martie.

36(38:34-38) Intrucat versetul 36 pare sa intrerupa discutia privitoare la feno-menele meteorologice din versetele 34-38, s-au propus multe alte traducere. Trebuie sa

recunoastem ca originalul ebraic e dificil ?n acest punct.

37(40:15-24) Meredith G. Kline, Job." in *Wycliffe Bible Commentary*, p. 488.

38(40:15-24) De exemplu, Barnes a folosil urmatoarea descriere pentru ca hipopotamul sa poafa fi integral in text: „Capul urias al animalului, de la proeminenta ochilor, gura uriasa si modul unic Tn care este dispus maxilarul Tn structure capului, este de o uratenie aproape grotesca. Cand Tsi deschide falcile, gura enorma si limba, de culoare liliacee si grasa, inzestrat fiind cu coltii sai formidabili - toate acestea creeaza o imagine izbitoare" (Job," 11:247, 248). Singura problema este ca desi descrierea pe care o face Barnes *hipopotamului* este buna, coltii, limba de culoare liliacee, etc. nu se regasesc deloc in cartea Iov! De asemenea, nici falca, nici capul nici gurabehemotului (cap. 40) nu sunt descrise in Scripture.

39(40:15-24) Vezi Ken Ham. „What Happened to the Dinosaurs?" (Ce s-a intamplat cu dinozaurii) *ANSWERS to Some of the Most Asked Questions on Creation/Evolution* (Sunnybank, Australia: Creation Science Foundation Ltd., 1986). Vezi si Henry Morris, *The Remarkable Record of Job* (Grand Rapids: Baker Book House, 1990).

40(41:1-9) Andersen, *Job*, p. 289.

41(41:10, II) Kline, Job," p. 488.

42(41:12-34) Descrierea leviatanului din Iov 41 ne aminteste de plesiosaur, o reptila marina de dimensiuni enorme din era dinozaurilor, despre care se crede ca a disparut. Descrierea se mai aseamana si cu creaturile misterioase despre care se afirma ca ar fi fost zarite in Loch Ness, Scotia.

43(42:1-6) Este posibil ca Dumnezeu sa i se fi aratat lui Iov in cadrul unei *teofanii*, adica o manifestare vizibila a gloriei lui Dumnezeu.

44(42:1-6) SJ alte personaje biblice si-au dat seama de starea

lor nenorocita de pacat Tn prezenta lui Dumnezeu, Tntre care si Moise (Ex. 3:6); Isaia (Isa. 6:5); Petru (Luca 5:8); Pavel (Fapte 9:4), si Ioan (Apo. 1:17).

45(41:1-6) Moody, *Notes from My Bible*, p. 62.

492

Iov

⁴⁶(42:7-9) Este interesant de observat ca Elihu, al patrulea om care i s-a adresat lui Iov, nu este mustrat. Mai mult, el nu mai este mentionat in cuprinsul cartii dupa aceasta. Sfatul sau a fost, dupa cate se pare, corect si a jucat probabil rolul de „tran-zitie” Intre sfaturile rele aie prietenilor si raspunsul maiestuos dat de Dumnezeu lui Iov. Aceasta explicate este in annonie si cu teoria mentionata anterior potrivit careia Elihu a fost un tip al Iui Cristos.

⁴⁷(42:13-17) Ridout crede ca numele au „semnificatie divina...” Acestea sunt roa-dele incercarilor lui Iov. Porumbelul, su-gerand gingasia si iubirea unei pasari a mtristarii. Cassia, amintind de mireasma ce a picurat din zdrobirea sa; si cornul cos-meticei a amintit de «frumusete Tn locul cenusii» de care avea acum parte. Iubirea, mireasma, frumusetea - toate acestea provin din suferinte. Cu adevarat putem spune ca nu sunt fice mai frumoase decat acestea” {Job, p. 263, 264}.

⁴⁸(42:13-17) Femeile din vechime Isi machiau mai degraba ochii, decat buzele. Toate acestea ilustreaza cuvintele lui Solomon: „Nimic nu e nou sub soare”!

^^(incheiere) Wesley C. Baker, *More Than a Man Can Take: A Study of Job*, p. 128.

BIBLIOGRAFIE

Andersen, Francis I. *Job: An Introduction and Commentan*,: London: InterVarsity Press, 1976. Baker, Wesley C. *More Than a Man Can Take: A Study of Job*. Philadelphia: The Westminster Press, 1966.

Delitzsch, F. "The Book of Job." In *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 9, 10. Reprint. Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co.. 1971.

Green, William Henry. *The Argument of the Book of Job*. Reprint. Minneapolis, MN: James & Klock Christian Publishers, 1977.

Ham, Ken. "What Happened to the Dinosaurs?" *Answers to Some of the Most Asked Questions on Creation/ Evolution*. Sunnybank, Australia: Creation Science Foundation Ltd., 1986.

Kelly, William. *Eleven Lectures on the Book of Job*. Reprint. Denver: Wilson Foundation, n. d.

Kline, Meredith G. "Job." In *Wycliffe Bible Commentary*. Chicago: Moody Press. 1962.

Minn, H. R. *The Burden of this Unintelligible World or The Mystery of Suffering*. Auckland, New Zealand: Whitcombe & Tombs Limited, 1942.

Morris, Henry. *The Remarkable Record of Job*. Grand Rapids: Baker Book House, 1990.

Ridout, Samuel. *The Book of Job: An Exposition*. Seventh Printing. Neptune, NJ: Loizeaux Brothers, 1976.

St. John. Harold, *Job, The Lights and Shadows of Eternity* (pamphlet). New York: Bible Scholar, n.d.

Zockler, Otto. "The Book of Job." In *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*. Vol. 4. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, Retiparire, 1960.